

Слова «кордон» і «агресія» сьогодні синоніми

Відомче гасло «З кордону починається держава» по праву стає державним. Незважаючи на велику навантаженість, перший заступник Голови Держприкордонслужби генерал-полковник Павло Шишолін знайшов час для спілкування з нашою газетою.

4-5
стор.

Як і Христос, після страждань воскресне Україна

Напередодні Великодня спілкуємося з людиною, яку пропаганда окупантів назвала шпигуном бандерівців. Священик Микола Квич активно займався душпастирською опікою українських військовослужбовців і на собі відчув, що таке переслідування самопроголошеної кримської влади.

11
стор.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 15 (5413)

18 квітня 2014 року

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Заснована у 1943 році

Не обійти й не об'їхати блокпости мотоманевреної групи Північного регіонального управління, яка нині несе службу на Чернігівщині

Ситуація в країні критична, на сході вже пролилася кров. І ні для кого в світі вже не є секретом, хто ці жахливі дії провокує. Зі сторони нашої північно-східної сусідки, окрім концентрації величезної кількості військ, буквально не згасає потік гастролерів, бажаючих «допомогти» нашій державі. На кордоні «зелені кашкети» не пропускають сотні таких «туристів», не припиняються й провокації на державній межі. Аби посилити місцевих охоронців рубежу рішенням Голови Служби на загрозливих ділянках сформовано мотоманеврені групи. Про одну з них, що тимчасово дислокується на Чернігівщині, піде мова в нашому сьогоднішньому матеріалі.

6
стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло
1,2 млн. осіб > **343** тис. транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **38** осіб > з них **3** незаконні мігранти

Вилучено **17** од. зброї > **56** од. боєприпасів > **1** кг нарк. речовин

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **3** млн. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

■ Регіонам – розширені повноваження

Влада розглядає питання розширення повноважень регіонів. Про це заявив Голова Верховної Ради, в.о. Президента Олександр Турчинов під час зустрічі з Генеральним секретарем ОБСЄ Ламберто Занньєром. За словами Олександра Турчинова, системна криза, яку успадкувала наша країна, потребує рішучих дій нової влади. «Саме тому ми ведемо діалог з усіма регіонами країни та розглядаємо питання розширення їх повноважень» – заявив в.о. Президента. Йдеться про створення умов для розширення економічної самостійності регіонів і посилення прав саме місцевих органів влади. Олександр Турчинов пояснив, що на увазі мається зовсім не федералізація країни, яку так сильно намагається інспірувати Росія через своїх агентів впливу. Влада виступає за сильні регіони, але в межах єдиної унітарної країни. Під час зустрічі сторони також обговорили порушення на території Криму прав громадян України. «Їх силою змушують виходити з українського громадянства і набувати російського, позбавляють роботи, виселяють з домівок», – сказав Олександр Турчинов, наголосивши, що також відбувається обмеження прав національних меншин, зокрема корінного населення – кримських татар. Ламберто Занньєр підкреслив, що ОБСЄ намагається робити все залежне, щоб її контингент перебував на території України та відрядити спостережну місію до Криму.

Василь ДРОЗДОВ

■ Антикору́пція з громадським приводом

Мін'юст спільно з громадськістю напрацював концепцію реформування системи запобігання корупції в Україні. Концепцією передбачено розробку нового Закону України про засади запобігання і протидії корупції. Цей документ має окреслити створення Нацкомісії із запобігання корупції (незалежного колегіального органу), відповідальної за вироблення та моніторинг виконання антикорупційної політики, контроль за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів, декларування доходів тощо. Закон також має передбачити такі питання, як запобігання конфлікту інтересів у діяльності публічних службовців, створення системи моніторингу декларацій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру, оприлюднення декларацій на веб-сторінці Комісії. Також планується запровадження процедури моніторингу «способу життя» публічних службовців.

Сергій ПОЛІЩУК

АКЦЕНТИ

Нам експортують тероризм

Напередодні переговорів у Швейцарії в форматі Україна – ЄС – США – Росія Кабінет Міністрів України провів засідання, де обговорено ситуацію, що склалася на Сході України, а також позицію офіційного Києва у вирішенні даної проблеми.

Андрій ГЕРАСИМКІВ

У своєму вступному слові Глава Уряду наголосив, що Кабінет Міністрів України чітко висловив свою позицію у вирішенні цієї кризи, яка нині виникла на сході країни. Вона полягає в децентралізації влади, внесенні змін до Конституції України, захисті національних меншин і російськомовного населення. Але основою цих перетворень має бути єдність, цілісність і суверенітет Української Держави. Для цього у Парламенті створено конституційну комісію, представлену всіма політичними силами як зі Сходу, так і з Заходу. У її роботі взяли участь мери міст з усіх регіонів країни, а також представники депутатського корпусу. Тобто ті, хто свого часу отримали мандат від народу, і мають законне право висловлювати волю та інтереси людей.

Тобто влада всіма силами намагається налагодити загальнонаціональний діалог. «Але ті, хто тримають зброю в руках, не хочуть єдності країни. Вони не говорять про те, як надати додаткові повноваження тим чи іншим регіонам чи захистити права національних меншин. Їхнє завдання, яке спонсорується Російською Федерацією, – це знищення української незалежності», – наголосив Прем'єр-міністр.

Водночас Арсеній Яценюк підкреслив, що керівництво Росії протягом останніх декількох тижнів мовчить з приводу того, що їхні розвідувально-диверсійні сили разом із місцевими терористами вбивають українських військовослужбовців і мирних громадян. Виникає логічне запитання: «Де позиція російської влади, яка б засудила тероризм?». Адаже в європейському регіоні ця проблема найбільше актуальна саме для Росії. Зокрема, днями розпочалися дві антитерористичні операції – в Нальчику та Махачкалі – де

з терористами взагалі не церемонилися, розстрілюючи їх з бронетехніки.

Тобто Росія з терористами бореться, а коли Україна почала захищати своїх громадян, то це, виявляється, не боротьба з тероризмом, а нахабне придушення протестів.

«Я так розумію, що в Російській Федерації з'явився новий товар на експорт: крім експорту нафти і газу, Росія стала експортувати тероризм в Україну. І видається, що тільки одна країна в світі – Росія – не бачить того, що російські диверсійні групи вчиняють терористичні акти на території України», – підкреслив Арсеній Яценюк.

«Наше звернення до Росії – зупиніть підтримку терористів, засудіть їх, а ми всередині країни самі розберемося», – резюмував Прем'єр-міністр.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Закон для окупованого Криму

Верховна Рада прийняла остаточний варіант Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», яким визначається статус анексованого Росією Криму, а також врегульовується низка спричинених цим питань, зокрема додержання та захисту прав і свобод людини й громадянина.

Костянтин КРИМСЬКИЙ

Тимчасово окупованою територією України визнано не лише Кримський півострів, а й внутрішні води та територіальне море України, прилеглі до нього. Сюди ж віднесено частину виключної морської економічної зони та частину континентального шельфу уздовж кримського узбережжя, а також відповідний підводний і повітряний простір.

Відшкодування матеріальної та моральної шкоди, заподіяної внаслідок окупації держави Україна, юридичним та фізичним особам, громадянським об'єднанням, громадянам України, іноземцям та особам без громадянства у повному обсязі покладається на Росію. При цьому держава Україна повинна всіма можливими засобами сприяти відшкодуванню матеріальної та моральної шкоди з боку Російської Федерації.

Для громадян України, які перебувають на тимчасово окупованій території та переселилися з неї, реалізація права на зайнятість, пенсійне забезпечення, соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності та надання соціальних

послуг, здійснюються за законами України. Виплата пенсій громадянам України, які проживають на тимчасово окупованій території і не отримують пенсій та інших виплат від уповноважених органів Росії, здійснюється в порядку, визначеному Урядом України.

Діяльність будь-яких органів, їх посадових та службових осіб на тимчасово окупованій території вважається незаконною, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені в порядку, не передбаченому законодавством України. Будь-який акт (документ, рішення), виданий цими органами та/або особами є недійсним і не породжує правових наслідків.

Громадяни України мають право на вільний і безперешкодний в'їзд і виїзд з тимчасово окупованої території за умови пред'явлення документа, що підтверджує громадянство України.

В'їзд і виїзд іноземців та осіб без громадянства з тимчасово окупованої території допускається тільки за спеціальним дозволом через встановлені пункти в'їзду-виїзду для таких осіб.

Під час проведення виборів Президента, народних депутатів України, всеукраїнського референдуму голосування громадян України на тимчасово окупованій території не проводиться. Водночас створюються умови для вільного волевиявлення під час виборів шляхом зміни місця голосування.

Громадяни України, які проживають у Криму та не подали заяву на відмову від російських паспортів, якщо їм при цьому автоматично присвоєно російське громадянство, не вважатимуться колабораціоністами і не будуть нести за це відповідальності. Те ж хто саме вважатиметься колабораціоністами й яку понесуть за це кару визначатиметься окремим законом.

СИЛОВИЙ БЛОК

Порядок треба захищати

Хаос, терор, анархія – принципи, за якими нині працюють на сході України керовані російською стороною банди. Деякі співробітники органів внутрішніх справ демонструють лояльність до агресора, чим зраджують і Україну, й своїх колег, які навіть під кулями залишаються вірними обов'язку. Дивлячись на неспроможність правоохоронців у ряді міст діяти адекватно, люди готові гуртуватися для самозахисту.

Олег БОЙКО

А боротися потрібно. Одні називають ці банди сепаратистами, але сепаратисти прагнуть від'єднання, а ці приєднання. Вони терористи, бо захоплюють заручників, вони мародери, бо грабують магазини і навіть вантажі з продуктами для дітей. Вони тероризують місцеве населення, яке не сприймає їхніх настроїв.

Спостерігаючи бажання населення сходу країни до самозахисту і, м'яко кажучи, службу слаבודу хіть деяких своїх підлеглих в регіоні, в Міністерстві внутрішніх справ прийняли рішення про формування спецзагонів з охорони громадського порядку.

Створення цих підрозділів відбуватиметься в найкоротший термін, в умовах цілковитої відкритості. Загони будуть формуватися з місцевих жителів віком від 17 до 50 років, при наявності довідки про відсутність судимості та спрощеної медичної довідки. Командувати ними будуть працівники міліції та прикордонники, йдеться на сайті МВС.

Ці формування діятимуть після антитерористичної операції. Їхні співробітники виходитимуть на патрулювання з автоматичною зброєю, яку вони зможуть застосовувати. Бажаючи вступити до загонів можуть знайти необхідну інформацію на сайті МВС.

ПАРТНЕРСТВО

Розраховуємо на підтримку ЄС

Голова Держприкордонслужби України Микола Литвин зустрівся з Головою Представництва ЄС в Україні Яном Томбінські. Під час зустрічі вони обговорили перспективи співпраці з ЄС у зв'язку з загостренням ситуації на державному кордоні та всередині країни.

Ігорь ПЛЕТЕНЬ

Під час зустрічі керівник прикордонного відомства ознайомив пана Томбінські з ситуацією на державному кордоні та з заходами, які вживаються Держприкордонслужбою України з посилення охорони держрубежу. Зокрема, Микола Литвин розповів, що з метою недопущення подальшої ескалації ситуації на кордоні нами здійснюється посилення охорони лінії рубіжів та більш прискіпливий прикордонний контроль, а підрозділи на цих напрямках зміцнені резервами з інших ділянок кордо-

ну та доукомплектовані за рахунок мобілізаційного резерву держави.

Найбільш складною обставиною залишається на кордоні з Росією та на придністровському сегменті кордону з Молдовою. Охоронці рубіжів фіксують масові спроби в'їзду в Україну радикально налаштованих громадян Росії. Так, з початку заходів відмовлено у в'їзді в Україну 12 тисячам громадянам Росії, виявлено 125 радикально налаштованих громадян РФ.

На запитання Глави Представництва ЄС в Україні про те, яку допомогу на сьогодні потребують українські прикордонники, йому було надано конкретні

пропозиції вкрай необхідних засобів для ефективної охорони кордону в нових дуже складних умовах. Справа в тому, що протягом останніх років Держприкордонслужба України ефективно розвивалася за стандартами європейської правоохоронної структури і була за визнанням самого Яна Томбінські «зразковою моделлю співпраці силових структур України з ЄС». Однак виникла зовнішня військова загроза, на яку не очікували ні в Україні, ні в Європі, і зараз пріоритети треба терміново змінювати.

Українські прикордонники розраховують на реальну допомогу з боку своїх європейських

партнерів у вигляді різних засобів – індивідуального захисту, екіпіровки для персоналу, броньованих автомобілів, позашляховиків тощо. Передусім це необхідно для оснащення та укомплектування персоналу, який додатково прибув за оголошеною мобілізацією.

У свою чергу Ян Томбінські пообіцяв, що країни ЄС обов'язково вивчать можливість надання допомоги українським прикордонникам та запевнив, що найближчим часом до України прийдуть спостерігачі ЄС з мандатом для оцінки ситуації та визначення потреб, необхідних для охорони державних рубіжів у сьогоденних умовах.

НА КОНТРОЛІ ГОЛОВИ ДПСУ

Сергій АСТАХОВ

Голова Служби побував у декількох пунктах пропуску та відділах прикордонної служби Східного регіонального управління, спілкувався зі складом зміни прикордонних нарядів, керівниками громадських організацій та місцевих органів влади, перевіряв умови розташування військовослужбовців, призваних у рамках часткової мобілізації та їхню готовність до виконання завдань на кордоні.

Побаченням керівник відомства задоволений та відмітив високий рівень відповідальності особового складу при виконанні

У зоні особливої уваги

Справжній воєначальник повинен не з чужих слів знати те, чим живуть очолювані ним війська. Отож Голова Держприкордонслужби Микола Литвин регулярно особисто перевіряє стан справ на українсько-російській ділянці кордону. Для цього протягом минулого тижня керівник прикордонного відомства працював у Луганській, Донецькій та Харківській областях. Метою поїздки стала перевірка виконання розпорядження про нарощування сил і засобів під час здійснення посиленої охорони держкордону та його подальшого інженерного облаштування.

поставлених завдань. Голова Служби нагородив відомчими відзнаками кращих військовослужбовців й зазначив, що Великдень прикордонникам, через складну обстановку, на жаль, доведеться святкувати далеко від рідних домівок.

Микола Литвин також зустрівся з головою Луганської обласної державної адміністрації Михайлом Болотських, з яким обговорив ситуацію у регіоні та алгоритм дій у разі ще більшої ескалації в прикордонні та безпосередньо на державному кордоні України.

Під час службових нарад та зустрічей з особовим складом Голова Держприкордонслужби наголошував на тому, що після окупації Криму Російська Федерація не

припинила свій агресивний поступ проти України. Сьогодні дві країни опинилися на межі прямого збройного конфлікту. І хоча прикордонники мають бути максимально відгороджені від політики, сьогодні йдеться не про особисті політичні уподобання, а про здатність захистити Батьківщину від зовнішньої агресії.

Після низки захоплень екстремістами адміністративних будівель у Донецькій та Луганській областях, керівництво Держприкордонслужби звернулося до мешканців прикордоння з проханням утриматися від блокування прикордонних підрозділів та інших провокацій. Адже у відповідь прикордонники на цілком законних підставах діятимуть рішуче та жорстко.

ГРОМАДЯНСЬКА ПОЗИЦІЯ

Від житомир'ян – з любов'ю

Підприємці Житомирщини та міста Новоград-Волинського разом із місцевими представниками Народної самооборони вирішили підтримати хвилю надання допомоги захисникам кордонів Батьківщини, що вже переросла в фактично загальнонаціональний рух.

Олександр ДУДКО

Житомир'яни зібрали екологічно чисті продукти харчування та вирушили в неблизьку подорож. Подолавши 600 км благодійники спочатку вирішили відвідати обладнаний на міжнародній автотрасі блокпост та міжнародний пункт пропуску для автомобільного сполучення «Грем'яч». Там вони мали можливість познайомитися з

мужніми захисниками вітчизняних кордонів та умовами, в яких ті несуть службу.

Після цього, в супроводі керівників райдержадміністрації та районної ради гості вирушили до відділу прикордонної служби «Вороб'ївка». Коли делегація нарешті дісталася до кінцевого пункту призначення, прикордонники вишикувались у готовності зустрічати гостей. В такій офіційній обстановці візитери звернулися до «зелених кашкетів», розповіли про мету своєї поїздки та виразили найщиріші побажання жителів

Житомирщини. І, врешті-решт, передали гостинці, з якими, власне, й прибули. Хоча просто гостинцями навряд чи можна назвати понад 4 тонни продуктів харчування. Серед них – 3,5 тонни гречки, 10,8 тис. курячих яєць, 400 кг яловичини, 125 кг печива, 105 кг меду та 100 кг масла вершкового. Загальна вартість благодійної допомоги склала більше 62 тисяч гривень. Одразу було вирішено, що такої кількості харчів цілком достатньо, аби поділитися ще з двома сусідніми відділами прикордонної служби – «Грем'яч» та «Семенівка».

Подякувавши за турботу, прикордонники запросили гостей до столу, де почастили їх солдатськими наїдками, приготованими на польовій кухні. А завершилася зустріч імпровізованим міні-концертом – представники Народної самооборони під гітару виконували патріотичні та жартівливі пісні.

ПИЛЬНІСТЬ

Приїхав...

На одного з російських «туристів» звернули увагу прикордонники Чернігівського загону спільно з митниками під час оформлення у пункті пропуску «Хоробичі» потяга «Полоцьк–Сімферополь». Житель Брянської області мав із собою багато «цікавих» речей. У нього знайшли таблиці радіопозивних, 5 мобільних телефонів у розібраному стані, близько 20 sim-карток українських і російських мобільних операторів, 2 військові квитки на різні прізвища, 3 ракетниці та 17 пострілів до них, 3 газових балончики, 35 тисяч російських рублів, фотоапарати та картки пам'яті. Від пояснень про призначення свого багажу росіянин категорично відмовився. Для з'ясування всіх обставин його передали співробітникам СБУ.

Контрафакт поштою

Спільна міжвідомча група зупинила на околиці міста Котовськ поштовий автомобіль. У ньому правоохоронці виявили 499 ящиків сигарет білоруського виробництва без акцизних марок. Використовуючи підроблені документи, зловмисники намагалися перемістити куриво до західних областей України. Попередня вартість вилучених тютюнових виробів склала близько 2,5 мільйона гривень. Наразі проводяться заходи щодо встановлення осіб, причетних до даного правопорушення.

Людмила ТКАЧЕНКО

Не доїхали на сепаратистську «свадьбу»

На залізничний пункт прикордонного контролю «Мелітополь» четверо українців – жителів Криму – прибули дружною компанією – хлопець та троє, м'яко кажучи, Perezрілих дівчат. Потягом «Сімферополь – Дніпропетровськ» вони прямували на материкову Україну. Під час паспортного контролю вели себе досить зухвало. На запитання прикордонників про мету їхньої поїздки заявили: «Едем на свадьбу в Хохляндию». Проте у ході подальшої перевірки весільні гості почали плутатися у відповідях. Зважаючи на те, що на межі з Кримом проводиться ретельна перевірка осіб, які можуть їхати для підбурювання населення проти нинішньої влади, ретельний огляд подорожуючих було проведено і цього разу. Як результат, у кожного з них виявили значні суми коштів, загалом близько 1,9 млн. гривень. З попередніх пояснень стало відомо: гроші група мала доправити для проплати антиукраїнських мітингів у східних регіонах нашої держави. Для з'ясування інших обставин кур'єрів передано компетентним органам.

Андрій ДЕМЧЕНКО

Слова «кордон» і «агресія» сьогодні синоніми

Нині не залишилося байдужих співвітчизників. Слова «кордон» і «агресія» сьогодні майже синоніми. Громадяни України як ніколи з 1991-го року прагнуть зберегти рідну країну в межах існуючих кордонів. І перші, на кого будуть рівнятися інші, – це прикордонники. Відомче гасло «З кордону починається держава» по праву стає державним. Незважаючи на велику навантаженість, перший заступник Голови Державної прикордонної служби України генерал-полковник Павло Шишолін знайшов час для відповідей на запитання, які торкалися не лише службових тем.

Спілкувався
Андрій КУЧЕРОВ

– Товаришу генерал-полковнику, як організовано службу персоналу, передислокованого на материкову частину і як вирішуються питання повсякденної життєдіяльності цих прикордонників, побуту сімей, працевлаштування рідних, навчання дітей і медичного забезпечення?

– На сьогодні основна частина персоналу та членів сімей прикордонників, які проходили службу в Автономній Республіці Крим, передислоковано на материкову частину України. Більшість із них облаштовується на базі Одеського прикордонного загону (Севастопольський та Ялтинський загони Морської охорони), друга частина у Маріуполі (Керченський загін Морської охорони). У Херсоні розпочало роботу Азово-Чорноморське регіональне управління адміністративної будівлі для повноцінної організації роботи. В одному з гуртожитків виділено місця для проживання офіцерів, військовослужбовців за контрактом і членів сімей персоналу. Налагоджено тісну співпрацю з місцевою владою та працюємо над тим, щоб створити максимально комфортні умови нашим людям для постійного проживання. У сьогоднішніх реаліях це непросте завдання, яке потребує чималих капіталовкладень, але будемо вирішувати ці проблеми на рівні державних рішень.

У центральному апараті відомства створено спеціальну комісію, яка займається комплексним вирішенням питань, починаючи від розміщення пер-

рішення щодо компенсації витрат, пов'язаних із проживанням у відомчому закладі.

Вирішено питання щодо дислокації нашого загону Морської охорони, який базуватиметься у Маріуполі. На сьогодні прикордонники займатимуть два поверхи у будівлі, де розміщена митниця. Але ми працюватимемо над тим, щоб у недалекій перспективі розташовуватися окремо. Частина сімей прикордонників проживає у місцевому готелі «Дружба», інші самостійно винаймають житло. Відповідні структури Адміністрації Держприкордонслужби займаються вирішенням комплексу питань, пов'язаних з компенсацією витрат за піднаймання житла. Ми впевнені, що проблеми кожного будуть вирішені.

Азово-Чорноморське регіональне управління та Херсонський прикордонний загін отримали у користування адміністративні будівлі для повноцінної організації роботи. В одному з гуртожитків виділено місця для проживання офіцерів, військовослужбовців за контрактом і членів сімей персоналу. Налагоджено тісну співпрацю з місцевою владою та працюємо над тим, щоб створити максимально комфортні умови нашим людям для постійного проживання. У сьогоднішніх реаліях це непросте завдання, яке потребує чималих капіталовкладень, але будемо вирішувати ці проблеми на рівні державних рішень.

У центральному апараті відомства створено спеціальну комісію, яка займається комплексним вирішенням питань, починаючи від розміщення пер-

соналу та організації нормальних умов служби і закінчуючи влаштуванням дітей наших прикордонників у дошкільні заклади та медичного забезпечення. Щоб мати повну картину потреб і тримати на контролі проблеми кожної сім'ї, закінчуємо формування відповідної бази даних. На сьогодні маємо інформацію щодо 477 членів сімей, з яких 278 – це жінки, 235 – діти (137 – дошкільного віку, 90 – шкільного, 8 – студенти).

Підсумовуючи сказане зауважу, що цю роботу покладено на Департамент по роботі з персоналом, який уповноважений вирішувати проблеми кожної сім'ї.

– На кордоні з Росією, і це не секрет, проходять спеціальні заходи, пов'язані з укріпленням обороноздатності. Враховуючи елементи тасмності, яку конкретику Ви можете повідомити?

– Я би розділив цю роботу на два блоки: та що проводиться безпосередньо Державною прикордонною службою та міжвідомчі заходи.

Робота відомства включала декілька етапів. Із загостренням ситуації посилено пункти пропуску на кордоні з Росією за рахунок резерву, який включав у себе військовослужбовців, викладачів відомчої Національної академії і представників інших регіональних управлінь. Загалом понад 120 людей було відправлено на кордон для посилення прикордонного контролю, а також прикриття кордону між пунктами пропуску.

У подальшому, під час загострення суспільно-політичної обстановки було сформовано мотоманеврені групи і на даний час

вони діють на ділянках Чернігівського, Харківського та Донецького прикордонних загонів. Ці підрозділи виконують завдання по забезпеченню надійної охорони державного кордону, зокрема й у разі військової агресії з боку Російської Федерації. Мотоманеврені групи сформовані на зразок підрозділів, які діяли під час війни в Афганістані та враховуючи досвід, який набули тоді прикордонники. Вони мають чисельність до 300 осіб з потужною вогневою підтримкою. Мотоманеврені групи вже показали свою надійність та ефективність і по праву є достатнім стримуючим фактором у недопущенні прямої агресії.

Місяця несення служби груп добре обладнані та включають у себе бойові позиції, блокпости, траншеї, вогневі точки і вогневі рубежі для застосування групової зброї.

До охорони державного кордону залучено тих військовозобов'язаних, кого було призвано відповідно до Указу Президента України щодо часткової мобілізації. На східний кордон направлено більше 2000 людей. Вони пройшли відповідну зброєву підготовку та безпосередньо приступили до виконання завдань у відділах прикордонної служби на українсько-російській ділянці. За нашими оцінками це суттєве посилення. Чимала кількість з прибулих вже служила свого часу на кордоні, а приблизно третина – офіцери, які мають досвід і гарну підготовку.

Проведено велику роботу з інженерного облаштування державного кордону. Це і блокпости, і спецзасоби у пунктах пропуску. На лінії державного кордону збільшено кількість постів технічного і візуального спостереження, радіолокаційних станцій, на місцевості розгорнуто систему сигнальних мін.

Окремо хотілося б відмітити, що практично щоденно проводиться авіаційна розвідка. За допомогою наших літаків можемо відстежувати реальну картину переміщення у прикордонних з Україною районах військ Російської Федерації. Крім того, проводимо й інші комплексні заходи, спрямовані на отримання оперативної інформації, які направлені на упередження дій військових формувань сусідів.

Інший блок заходів має міжвідомчий характер. Створені спільні з фахівцями Служби безпеки України групи. Хотів би відмітити, що щоденно не пропускається через державний кордон 200-300 людей, які небажані на території України. В цю категорію входять, до речі, й представники засобів масової інформації. Деякі з них намагаються потрапити до України з метою збору виключно негативу, не гребують провокаціями, аби створити ситуацію, яка б показувала російському глядачеві нестабільність суспільно-політичного життя в Україні. Крім того, подекуди ми не пропускаємо журналістів, які не можуть чітко пояснити мету свого перебування в Україні, не мають достатніх коштів для проживання за кордоном тощо. Скажу більше, у взаємодії з працівниками СБУ ми вимушені

анулювати зібраний матеріал, який є упереджувальним, відверто агресивним та неправдивим.

У взаємодії з МВС вживаємо додаткових заходів для посилення режиму у контрольованих прикордонних районах та у межах прикордонної смуги.

У рамках взаємодії із Збройними Силами України проведено комплекс заходів щодо наближення армійських підрозділів до лінії державного кордону. Він передбачає посилення охорони державного кордону, а у разі агресії з боку Російської Федерації вони діятимуть як підрозділи оборони державного кордону, що передбачено Законом України «Про Збройні Сили України». У цьому зв'язку хотів би подякувати керівництву облдержадміністрацій Донецька, Луганська, Харківщини, Сумщини та Чернігівщини. Вони надали суттєву допомогу щодо інженерного облаштування лінії державного кордону з Росією. Окремо хотів би відмітити активну участь інженерних підрозділів Збройних Сил України у процесі військового облаштування лінії кордону. За оцінкою фахівців українсько-російський сегмент державного кордону перекритий щільно та надійно.

– Люди тривалий час несуть службу «в полях» у нелегких психологічних умовах. Чи планується ротация складу мотоманеврених груп? Якщо так, як вона проводиться?

– Обстановка на українсько-російському кордоні дуже складна. І поки не буде врегульовано сепаратистські випадки, інші незаконні дії тих, хто розхитує ситуацію на сході нашої держави, неможливо вести розмову про якість послаблення у роботі. Але планами передбачено переміщення військовослужбовців з Академії, адже випускникам необхідно буде складати випускні іспити і поповнювати ряди офіцерського корпусу ДПСУ.

У перспективі плануємо організацію почергового відпочинку персоналу мотоманеврених груп. Як варіант, 30% персоналу може вибути до місць постійної дислокації для відпочинку, до своїх сімей. Але це тільки плани. На жаль, сьогодні такі заходи не можемо запланувати. Навпаки, на деяких ділянках спостерігаємо нагнітання обстановки, тому плануємо підсилити деякі сегменти кордону з Росією.

Для достойного прикладу хочу навести дуже добру ініціативу, яку запровадили черкашани для своїх земляків, котрі служать у навчальному центрі і в даний час перебувають у Донецькій області. Творчі колективи краю організували концертний виїзд на місце несення служби прикордонників та своєю програмою відволікли від нелегкої обстановки, підняли настрій, дали чимало позитивних емоцій людям, які несуть щоденно, без свят та вихідних, не легку службу.

– Які потреби мають прикордонники в озброєнні та техніці, необхідні для виконання завдань з протидії агресору?

– Прикордонники мають достатньо сил і засобів для виконання поставлених завдань. Проте практика показала, що у

ІЗ ПЕРШИХ УСТ

перспективі переглянемо деякі погляди, які базувалися на стабільній ситуації у державі та спокійній ситуації на українських кордонах. Адже ніхто не передбачав таку агресивну поведінку нашого сусіда – Російської Федерації. Тому вся наша доктрина ґрунтувалася на побудові самодостатнього правоохоронного органу для виконання функцій, передбачених вітчизняним законодавством з певними повноваженнями та відповідальністю. Тепер очевидно, що в особливий період, який зараз переживає країна, ми повинні передбачити формування спеціальних резервів мілітаризованого, бойового характеру на кшталт мотоманеврених груп. Тому вже зараз, за дорученням Голови Державної прикордонної служби, опрацьовуються варіанти створення на базі відділів прикордонної служби типу «С», які є у регіональних управліннях, потужних підрозділів з міцною вогневою силою та броньованим захистом. Такі резерви будуть швидко розгортатися та забезпечувати стабільність на будь-якій ділянці державного рубежу у разі виникнення ситуації, яку маємо сьогодні на кордоні з Росією.

Виходячи з цього, на перспективу будемо мати потребу у броньованих машинах, які зможуть переміщувати до 10 осіб, мати гарний захист, високі технічні характеристики та ефективну вогневу міць. Планується додатково захистити особовий склад індивідуальними засобами – такими, як високоякісні бронжилети.

Крім того, значно розшириться тематика підготовки персоналу, особливо офіцерського складу на особливий період. Фахівці пропрацюють програми зміни до програм навчання у нашій академії, а також впровадять нові тренінги.

– *Незважаючи на політичну ситуацію, на українсько-російському кордоні здійснюється протидія незаконній міграції та контрабандній діяльності. Як у нинішніх умовах працює механізм взаємодії з прикордонниками Російської Федерації?*

– Система щільного прикриття державного кордону майже унеможливила незаконні дії по переправці незаконних мігрантів або контрабандній діяльності. Порушень на сьогодні не так багато. Робочі зустрічі з російськими прикордонниками проходять. Українська сторона передає порушників державного кордону, приймає наших громадян, здебільшого жителів прикордоння. Іншими словами, проводимо суто робочу прикордонну діяльність з нашими сусідами.

– *Уряд прийняв низку заходів щодо економії бюджетних коштів. Водночас посилив безпековий сектор. Як напрями діяльності прикордонного відомства фінансуватимуться додатково?*

– Всі розуміють, що сьогоднішні дії Уряду непопулярні, але ці кроки необхідні для держави. І з порозумінням ставимося до цієї ситуації. Покращиться економічна ситуація в державі – будуть прийняті рішення до скасування обмежень.

Що стосується безпекового сектору, то він, безумовно, підсилюється. Прикордонному відомству додатково виділено фінансування з резервного фонду Кабінету Міністрів на суму понад 100 млн. грн. Ці кошти спрямовуються на мобілізаційні заходи, закупівлю пального, для розгортання систем паспортного контролю та автоматизації у новостворених підрозділах на межі адміністративного кордону Запорізької та Херсонської областей з Автономною Республікою Крим та на низку інших нагальних потреб. Загалом держава виділяє достатньо коштів, щоб підтримувати на високому рівні захищеність державного кордону.

– *Павле Анатолійовичу, на одній із прес-конференцій Ви сказали, що прикордонники отримали ніж у спину, маючи на увазі агресивні дії Росії в Криму. Виходячи з цього, необхідно переглядати наші погляди на розвиток відомства. Як заходи вживатимуться в першу чергу? Яка довгострокова перспектива, зокрема правоохоронна чи військова?*

– Так, на одній із прес-конференцій, я, відповідаючи на гостре запитання, досить емоційно відповів, що 1941 року, зустрічаючи ворога на кордоні, прикордонники зустріли його обличчям до обличчя. А в ситуації з Кримом ми отримали своєрідний удар в спину. Поясню чому. Система контролю за перебуванням Чорноморського флоту була настільки недосконалою, що дозволила російській стороні без перешкод завести чималу кількість спеціальних сил і засобів поза паспортним і митним оформленням. Справа в тому, що контроль за перебуванням підрозділів Чорноморського флоту здійснювався лише документально. Держприкордонслужба неодноразово зверталася до відповідних інституцій з пропозиціями змінити існуючу практику з документальної на реальну. Це б дозволило не на папері знати і контролювати точну кількість сил і техніки, яка завозиться у Крим. Але наші пропозиції залишилися поза увагою. Тому агресія в Криму була підготовлена і розпочалася так би мовити зсередини.

Хто не робить висновки, не вивчає історію та не аналізує події, той причетений на поразку. Але, незважаючи на всі сьогоднішні реалії, керівництво відомства має впевненість, що концепція нашого розвитку не повинна змінюватися, адже вона відповідає європейським стандартам щодо прикордонної політики. Стосовно військового компонента у нашій діяльності, то я зупинявся на цьому вище.

Так, лунає деяка критика на нашу адресу щодо подій у Криму. Але є оцінка керівництва держави: прикордонники виконали своє завдання. Показовий приклад: зміна прикордонних нарядів у кількості 12-15 осіб стримувала певний час агресивні дії військовослужбовців Російської Федерації, які у декілька разів перевищували наші сили.

Щодо професійності дій прикордонників красномовно свідчить те, що нами було передбачено та вчасно виведено з Криму без втрат весь корабельно-

катерний склад. Спеціальна техніка, програмні продукти були дискредитовані і не представляють ніякої цінності. Ні на секунду не втрачалася система керування. Керівництво відомства, взявши на себе відповідальність, сформуло та вивело на кордон мотоманеврені групи та вчасно направило необхідні резерви.

– *Минулого тижня Ви зустрічалися з новопризначеним Головою Місії ЄС EUBAM Франческо Басталі. Як враження у Вас від цієї зустрічі? Якою мірою готова Місія в нинішніх умовах надавати Україні та прикордонникам практичну допомогу?*

– За дорученням Голови я зустрічався з новопризначеним керівником Місії та залишився задоволеним від результатів перемовин. Місію очолила добре підготовлена людина, котра чітко розуміє, які завдання стоять на часі. У ході нашої зустрічі обговорювалися питання, пов'язані з поглядами на ситуацію на державному кордоні, у першу чергу тих ділянок, де виконує завдання Місія. Ми мали єдину оцінку та констатували, що ситуація контрольована й однострійна у позиції, що там немає блокади, про яку дуже багато сьогодні говорять деякі російські фахівці. Також наші думки збіглися у тому, що сили і засоби, задіяні на кордоні, адекватні тій ситуації, що складається на молдовській ділянці кордону, в тому числі й придністровському сегменті.

Також обговорено питання подальшої співпраці, особливо посилення роботи на окремих напрямках. Це, в першу чергу, кучуганський та котовський сегмент, де Місія планує посилити свою присутність. Прикордонне відомство готове і в подальшому до проведення спільного патрулювання, організації низки заходів у пунктах пропуску, надання баз даних, в тому числі й за запитом наших колег.

У нас перспективні плани щодо проведення контролю другої лінії. Всі ці заходи проводитимуться у рамках повноважень Місії та правового поля українського законодавства. Не залишаться поза увагою питання, пов'язані з проведенням тренінгів, обміном досвідом та навчанням. Можу сказати, що за результатами нашої зустрічі сформовано попередній план дій між прикордонним відомством та Місією ЄС EUBAM.

– *Керівництву Державної прикордонної служби майже щоденно доводиться брати участь у заходах державного рівня. Як меседжі щодо підтримки охоронців рубежу ми отримуємо?*

– У нас чітко розподілено функції. Голова Державної прикордонної служби бере участь у заходах за участю в.о. Президента України, керівництва Уряду. Мені доручено участь у нарадах урядового рівня, комітетів Верховної Ради, генерал-лейтенант Олександр Мельников є членом робочої групи у Раді Національної безпеки і оборони України. Заходи відбуваються майже щоденно, теми для обговорення гострі, рішення приймаються серйозні.

Що стосується меседжів, то в першу чергу я би відмітив спільну думку представників влади, що прикордонники з честю

виконали поставлені перед ними завдання. Для нас це дуже важливо.

По-друге, є нагальна необхідність у координації діяльності всіх інституцій від яких залежить якість виконання завдань щодо безпеки на державному кордоні.

По-третє, – це посилення заходів на державному рівні щодо забезпечення безпекового сектору держави. В першу чергу – це фінансові питання та матеріальна підтримка військовослужбовців.

Крім того, на наше тверде переконання, необхідно дати чітку відповідь на питання щодо статусу прикордонного відомства. У керівництва Держприкордонслужби були зустрічі в Прем'єр-міністра, підіймаємо цю проблему на інших рівнях. Свою думку нещодавно висловила кандидат на посаду Президента України Юлія Тимошенко, перебуваючи з візитом у прикордонній Академії.

На наш погляд, у цьому важливому аспекті нашої повсякденної діяльності повинна бути сформована єдина державна позиція щодо функціонування Державної прикордонної служби України як самостійного органу. Враховуючи сьогоднішню ситуацію на кордоні, нам, для забезпечення безпеки на рубежі необхідно приймати оперативні та виважені рішення, а не по вертикалі погоджувати питання, які потребують швидкого реагування та прийняття управлінських рішень.

Хотів би відмітити ще один важливий меседж, який бачать і відчувають всі: це високий рівень патріотизму. Відвідування народними депутатами наших підрозділів, проява уваги до прикордонників з боку Уповноваженої Верховної Ради з прав людини – для нас дуже важливий фактор. Високопосадовці бачать дієздатну структуру, на власні очі усвідомлюють її роль у забезпеченні безпеки на кордоні. Така оцінка дуже потрібна людям на рубежі країни. Вони відчувають свою затребуваність, бачать, що робота, яку вони виконують, потрібна державі.

– *Голова Державної прикордонної служби, перебуваючи в одному з останніх відряджень, зауважив, що прикордонне відомство обов'язково підніме питання щодо можливості відшкодування тих матеріальних втрат, які понесли прикордонники, залишаючи Крим.*

– Певні кроки у цьому напрямку вже зроблено. Адміністрація Держприкордонслужби направила звернення до Міністерства закордонних справ України, яке в свою чергу відправило відповідну ноту МЗС Російської Федерації щодо організації повернення майна, яке залишилося на території Автономної Республіки Крим. Це майно державне і воно повинно бути повернуто. Крім того, відповідний запит направлено на адресу керівника Федеральної служби безпеки Російської Федерації. Вся ця робота спрямовується через заступника Голови Адміністрації Президента України, який уповноважений проводити відповідні перемовини з представниками Росії на території Криму. Маємо надію, що здоровий глузд візьме верх.

– *Нові кораблі проекту «Корал» та катери проекту «Орлан» будуть на підприємств*

Автономної Республіки Крим. Значна частина коштів на їх спорудження вже перерахована, певні роботи зроблено. Як перспективи цих проектів?

– Ми як державна установа понесли певні затрати, тому фахівцями Адміністрації Держприкордонслужби ретельно вивчається це питання спільно з представниками інших міністерств, в тому числі й Міністерства юстиції.

Є декілька варіантів вирішення проблеми. Не виключено, що буде заключено відповідну угоду з заводом. Можливо, буде прийнято рішення про відшкодування збитків і розміщення нашого замовлення на інших суднобудівних підприємствах. Питання складне і воно, повторюся, дуже ретельно вивчається. Але за жодних обставин не залишимо наші проекти напризволяще.

– *Мала патрульна авіація прикордонного відомства показала свою ефективність і необхідність у нинішніх складних умовах. З огляду на ситуацію, прикордонне відомство може в найближчий час очікувати на збільшення парку патрульної авіації?*

– В умовах що склалися, наша патрульна авіація на перших порах була єдиним надійним джерелом повітряної розвідки та отримання реальної інформації як на російському кордоні, так і в районі адміністративного кордону з Кримом.

Ми повинні й надалі насичувати підрозділи такою технікою, щоб на озброєнні кожного загону були сучасні, мобільні та економічні літальні апарати. Це не обов'язково іноземні екземпляри. Вітчизняні виробники теж мають відповідні напрацювання. І надалі розглядатимемо всі варіанти, в тому числі оснащення підрозділів невеличкими патрульними вертольотами. Принцип роботи простий і ефективний: підняв у повітря техніку, облетів район, зняв інформацію, прийняв рішення та приступив до виконання. До речі, кілька років тому Держприкордонслужба мала свою програму щодо розвитку у цьому напрямку. Брак коштів не дозволив реалізувати задуми.

Правильність руху підтверджується ще одним фактом: Асоціація незалежних льотчиків звернулася з пропозицією залучити їх техніку для патрулювання кордонів. Ми погодилися, відпрацювали нормативно-правову базу і нещодавно прикордонник запасу на власному літальному апараті вже здійснив кілька вильотів.

І щоб, так би мовити, спуститися з неба на землю, хочу навести ще один приклад. До нас офіційно звернулися представники громадського формування з міста Славути, які виявили бажання допомогти в охороні державного кордону і взяти під опіку рубіж у зоні відповідальності Луцького прикордонного загону. Приємно, що немає байдужих людей і нам пропонують посильну допомогу в охороні кордону як у повітрі, так і на землі. Своє патрулювання вони здійснюють на конях.

– *Дякую за виділений для спілкування з читачами газети час.* ■

Не обійти й не об'їхати блокпости мотоманевреної групи ПнРУ, яка нині несе службу на Чернігівщині

Ситуація в країні критична, на сході вже пролилася кров. І ні для кого в світі вже не є секретом, хто ці жажливі дії провокує. Зі сторони нашої північно-східної сусідки, окрім концентрації величезної кількості військ, буквально не згасає потік гастролерів, бажаючих «допомогти» нашій державі. На кордоні «зелені кашкети» не пропускають сотні таких «туристів», не припиняються й провокації на державній межі. Аби посилити місцевих охоронців рубежу рішенням Голови Служби на загрозованих ділянках сформовано мотоманеврені групи. Про одну з них, що тимчасово дислокується на Чернігівщині, піде мова в нашому сьогоднішньому матеріалі.

Максим СІБУРОВ,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

Без перебільшення: ситуація, яка склалася на східних і північних рубежах, дійсно мало схожа на мирну. Щоб це зрозуміти навіть не потрібно виходити зі свого помешкання, достатньо переглянути теленовини або ж промоніторити в Інтернеті декілька інформаційних порталів. Однак у ході відрядження до Чернігівського загону нам випала нагода поспілкуватися з його начальником — полковником Олександром Птицею, який фахово та зі знанням справи охарактеризував обстановку, що склалася у тутешньому прикордонні.

— Наприкінці лютого нинішнього року з початком навчачь західного та центрального військових округів, повітряно-десантних військ збройних сил Російської Федерації оперативна обстановка в межах ділянки Чернігівського прикордонного загону зазнала суттєвих змін практично по всій ділянці державного кордону, — розповідає він. — Ще з початку березня зафіксовано прибуття в прикордонні райони Брянської області значної кількості військової техніки та особового складу. Підрозділи їхніх збройних сил перебувають на відстані від 3 до 70 км від лінії державного кордону на території Клімівського, Стародубського та Новозибківського районів. За наявною інформацією там зосереджено до 100 танків і БМП,

до 80 БТР та БРДМ, до 30 САУ «МСТА», «Гвоздика» та «Акація», кілька тисяч особового складу, автомобілі забезпечення, польовий шпиталь, польові кухні та командно-штабні машини, розміщено 2 радіолокаційні станції.

Продовжуючи розповідь Олександр Птиця запевняє, що обстановка на ділянці відповідальності загону залишається контрольованою. Охорона державного кордону здійснюється за посиленням варіантом. Причому українсько-російський кордон посилено окремим відділом Північного регіонального управління та зведеним загonom Чернігівського прикордонного загону. Активно залучається до служби й мотоманеврена група Північного регіонального управління (далі — ММГ).

До речі, перебуваючи декілька днів у підрозділах мотоманевреної групи ми мали змогу на власні очі побачити службові будні та побут цих прикордонни-

ків. Оразу стає зрозуміло — ця справа аж ніяк не легка. Звичайний відпочинок у польовій палатці чергується з виходами на службу у різноманітні види чергувань — на блокпостах, вогневих рубежах, скритих постах або спільному патрулюванню з «зеленими кашкетками» лінійних підрозділів.

Варто охарактеризувати й тутешню місцевість, наповнену лісами, річками та болотами. Місцеві населені пункти напівпусті, є й зовсім покинуті. Жителі кажуть, що молодь у пошуках кращого життя здебільшого виїжджає у великі міста або взагалі за кордон. До речі, говір у місцевих особливий та мелодійний — такий собі українсько-білорусько-російський. Однак гостинність та щедрість точно українські. Треба пояснити. Як розповідають у мотоманевреній групі, місцеві мешканці спочатку з осторогою поставилися до їхнього приїзду. Дійсно, у донедавна малонаселену місцевість приїхали підтягнуті люди зі зброєю, броньованою технікою (з такого дива, як БТР півдня очей не зводили) та рішучими обличчями, а вже як дізналися, що це свої

— українські прикордонники — почалося справжнє «паломництво» до їхнього польового табору. Кожен хотів чимось допомогти. Навіть було незручно якимсь, адже своїх продуктових запасів достатньо, говорять «зелені кашкети», однак і ображати порив місцевих не хотілося. От і не переводиться сало, м'ясо та різноманітні соління у польовій їдальні охоронців рубежу. Навіть вже жартують, що ті з них, хто раніше сало не особливо шанував, повернувшись додому, обіду без нього вже не уявлятимуть. А якщо серйозно, ще один раз для себе підтвердив, який все ж таки

Нам продемонстрували із знанням справи зведені інженерні загорождення, рубежі оборони, приїхали ми й на один із блокпостів. Тутешній керівник — підполковник Олександр Абакумов — стверджує, що останнім часом спостерігається пошвавлення руху автомобільного транспорту між Україною та Росією. Здебільшого це вантажоперевезення, десь 150-200 автомобілів на добу. В принципі, каже він, якихось провокацій з боку Росії не фіксувалося, все більш-менш спокійно.

Загалом встановлений блокпост дуже грамотно облаштований, як в інженерному плані, так і зі сторони звичайних зручностей. Тобто, тут є людям і де погрітись, є де підігріти або зготувати обід чи вечерю. Мені аж потім стало зрозуміло, чому ж усе, що я бачив за ті декілька днів у ММГ, справляло враження дійсно професійного підходу до справи та чималого досвіду. виявилось, що у складі групи сержантів, старшин та прапорщиків не набагато більше, ніж капітанів, майорів чи підполковників. Такий колектив багато чого вартує. До речі, щодо колективу. Довелося нашій журналістській групі познайомитися з декількома цікавими особистостями. От, скажімо, старшина Олександр Огороднік. Це людина, яка присвятила спорту 25 років свого життя, майстер спорту з греко-римської боротьби, чемпіон світу. Як виявилось, Олександр ще 1,5 місяця тому мав їхати до Алушти на чемпіонат України з боротьби, вже навіть квитки на потяг мав, натомість опинився на Чернігівщині. Каже, що коли в країні все стабілізується та ніхто більш не погрозуватиме Україні, збирається зіграти весілля.

Підполковник Юрій Бардась очолює кінологічну службу штабу Північного регіонального управління. Його колеги по ММГ кажуть, що Юрій Георгійович чи не найкращий кінолог не лише в регіональному управлінні, а й взагалі у всьому прикордонному відомстві.

Наступний персонаж — чотирилапий товариш підполковника Бардася за прізвиськом — Канзас. Це німецька вівчарка, яка неодноразово брала участь у змаганнях, є чемпіоном України з екстер'єру та робочих якостей. Канзас розуміє лише німецькі команди, адже ще цуценням його дресировали саме в Німеччині. Його, до речі, дуже любляють в колективі ММГ та стараються поза очі хазяїна підгодувати чимось смаченьким. ■

Пильнує «Славутська Січ»

Нинішня непроста обстановка на південно-східних рубежах нашої країни викликає не лише тривогу українського суспільства, а й бажання надати всебічну підтримку своїм захисникам. Яскравим свідченням цьому стала участь добровільних формувань у службі з охорони державного кордону.

Олег ЛИЧКОВСЬКИЙ

Так, лави Луцького прикордонного загону поповнилися членами громадського козацького формування «Славутська Січ». П'ятнадцять його добровольців прибули на конях на ділянку ВПС «Дольськ» для посилення прикордонних нарядів. Козаки спільно з лучанами несуть службу як на «зеленому» кордоні, так і в акваторії озера Білого, яке ділить навпіл державний рубіж між Україною та Білоруссю.

До забезпечення надійності охорони кордону долучаються також мери прикордонних міст.

Тепер українсько-білоруську державну межу вони пильнують разом. Голова громадського формування «Славутський курінь» Василь Сидор просився зі своїми козаками на кордон з Росією, проте їх відрадили до лучан.

— Ми ж тут не граємося, — каже Василь Сидор. — Несемо військову службу і якщо потрібно, тут будемо і воювати. До цього ми готові.

Його цивільна посада — мер Славути. За місто він не турбується — воно в безпеці. Козак каже, що нині там є на кого опертись. А своє покликання в такий час він бачить у наданні допомоги прикордонникам, щоб не допустити нападників на рідну землю.

Під час несення спільної служби за необхідності, козаки й прикордонники можуть рухатися синхронно по суші — на конях, а по воді — на катері.

Начальник Луцького прикордонного загону полковник Олександр Білюк в розмові визнає: нині їм допомога козаків потрібна, у них можна бути впевненим. Адже багато прикордонників загону вибули на посилення південних і східних напрямків держрубежу. Тому за допомогою громадського формування вдалося збільшити щільність охорони «зеленої ділянки» на Волині.

Тож тепер на березі справжній курінь. Поряд з водою —

спальний намет. Окремо встановлено електрогенератор та польову кухню. Страви традиційні — рибна юшка, козацький куліш і трав'яний чай. Продуктами допомагають прикордонники й місцеві селяни.

Для луцьких «зелених кашкетів» допомога козаків справді відчутна. Адже щодня їм доводиться пішки долати по 35 кілометрів. А

на плечах — ще й амуніція. Патрулювання верхи дозволяє обходити територію у півтора-два рази швидше.

— Тепер козаки чергують у кожному наряді, — ділився своїми враженнями начальник відділення інспекторів «Ветли» старший лейтенант Михайло Тхір. — Службу вони несуть пильно та надійно. ■

ЇХ ПОКЛИКАЛА БАТЬКІВЩИНА

Замість землю обробляти стали її захищати

Рідні брати Олександр та Олексій Циганкови із Запорізької області свого часу вже відслужили на кордоні. Але нині вони знову повернулися до лав охоронців рубежу, щоб захистити рідну землю від непроханих гостей.

Едуард НІКІТЕНКО

Старшому із них — Олександру Вікторовичу — 31 рік. Строкову проходив з 2001 по 2002 рік на одній із кращих застав Бердянського прикордонного загону на посаді хіміка-дозиметриста. Виконавши свій конституційний обов'язок, повернувся до рідного села. Одружився. Зараз він уже батько трьох дітей — 8-річного Іванка, 6-річного Назара та 4-річної щебетушки Катрусі. Дружина Світлана — домогосподарка. Олександр, вірний душею покликанню хлібороба, працював трактористом-комбайнером у рідному селі.

На моє запитання: «Чи важко було залишати малолітніх дітей та дружину, коли з військомату отримав повістку?», він відповів: «А хто ж буде захищати нашу землю, як не ми. Строкову я проходив у Прикордонних військах, тож і хотів, коли мобілізують, потрапити на кордон. Радий, що саме так і відбулося, країна позвала мене на захист її кордонів і я не підведу».

Його 29-річний брат Олексій військовий гарт отримав старшим солдатом — патрульним 4-ої прикордонної застави Сімферопольського загону. Охороняв море та порт Донулав. У своєму підрозділі був одним із кращих спортсменів, а на пере-

кладині підтягувався понад 20 разів. Під час служби брав участь у різних спортивних змаганнях, захищаючи честь як застави, так і прикордонного загону. У всьому Олексій намагався наслідувати старшого брата, який у листах з дому повчав молодшого: «Служи так, щоб наш рід міг гордитися тобою».

Створивши власні сім'ї, вони з братом зараз живуть у рідному селі — на одній вулиці. Дружина Олексія — Наталія працює вчителькою початкових класів. Виховують доньку — 4-річну Вероніку, яка нині дуже скучає за батьком. Олексій, як і старший брат, теж працював трактористом-комбайнером у їхньому селі. Трудилися брати навіть в одній бригаді.

— На жаль, цієї весни землю обробляти мені не доведеться, — каже Олексій. — Будемо захищати тепер її зі зброєю в руках.

Батьки двох братів-прикордонників — Віктор Леонідович та Любов Павлівна уже на пенсії. Коли з військомату їхнім сином прийшла повістка, батько був небагатослівним:

— Беруть, значить треба, ідіть, свою землю треба боронити — сказав він.

...У непростий та загрозливий для країни час брати-прикордонники стали на захист кордонів Вітчизни. З вірою, що найближчим часом вони повернуться знову до своєї мирної професії — хліборобів. ■

Тричі прикордонник

Шість років тому, звільняючись у запас, майор Костянтин Стрикиця навіть гадки не мав, що кордон покличе його втретє. Уперше юнака призвали на строкову 1986 року. Служив прикордонником у Великих Мостах, що на Львівщині. Вдруге надів зелений кашкет 1993-го, коли Прикордонні війська України почали організовувати охорону державного кордону з Росією. Нині Костянтин Олександрович втретє в строю «зелених кашкетів».

Роман ТКАЧ

Коли він вдруге ніс службу з охорони вже українських рубежів, екстерном закінчив тодішній Хмельницький інститут Прикордонних військ і отримав офіцерське звання. Служив старшим контролером, потім заступником начальника застави прикордонного контролю «Краснопілля». Згадує як одного разу, виконуючи обов'язки командира підрозділу, він разом зі своїми хлопцями затримав три КамАЗи з причепами, на яких зловмисники намагалися вивезти

з України шістьдесят тонн двоокису титану на суму близько 100 тисяч доларів США.

Уже в званні капітана Костянтин Стрикиця командував прикордонною заставою «Велика Писарівка». За підсумками службової діяльності 2000 року його підрозділ став кращим у Південно-Східному напрямі ПВУ. Причому приклад підлеглим у всьому демонстрував їхній командир. На особистому рахунку капітана Стрикиці — чимало затриманих нелегальних мігрантів і контрабанди. Доводилося йому затримувати й одразу по тридцять ящиків пневматичної зброї.

Останні п'ять років майор Стрикиця служив у відділі виховної роботи Сумського прикордонного загону. А звільнившись у запас, Костянтин Олександрович очолив відділ адміністративно-господарського забезпечення державної фінансової інспекції в Сумській області. Проте кордон так і залишився в його серці. Отож, коли в Україні оголосили часткову мобілізацію, офіцер запасу не вагаючись прийшов до військомату.

— Я дуже добре знаю військову справу, багато років віддав кордону, тож у сьогоднішній складний період не міг відсиджуватися вдома, — говорить майор.

На запитання: «Чи швидко згадалися навиків?» — Костянтин Олександрович відповів, що вони й не забувалися. І продовжив:

— Мені особисто не звикати до нелегких прикордонних буднів. Сьогодні для тих, кого мобілізували для охорони кордону, створені усі належні умови. У нас є все необхідне — техніка, зброя, отримуємо також повноцінне харчування. Кожен день починається під звуки Державного Гімну та підняття прапорів України і прикордонної служби. Всі ми усвідомлюємо, що сьогодні наша країна як ніколи потребує захисту, — зазначив офіцер.

За словами начальника Сумського прикордонного загону полковника Павла Лисака, майже всі мобілізовані до його загону проходили службу в Прикордонних військах і Збройних Силах України. Для тих, кого призвано вперше, відпрацьовано програму підготовки, якою передбачено всі заходи, щоб навчити призовників якісно й професійно виконувати завдання з охорони та захисту державного кордону. ■

Максим СІБУРОВ

Безпека на лінії розриву

Із настанням кризи в Україні система світової безпеки де-факто була цілковито порушена, причому за активного сприяння Російської Федерації. Це факт, який на земній кулі не визнає лише сама РФ і ще декілька диктаторських режимів. Рецептів як реанімувати цю систему наразі звучить чимало. А 7-й «Київський Безпековий Форум», що відбувся недавно, став ще одним майданчиком зустрічі міжнародних діячів, політиків і експертів з цього питання.

Цей уже традиційний форум відбувся у небезпечний для України та Європи час, зазначили учасники форуму, серед яких — українські й західні політики, інтелектуали та військові експерти. Джерелом небезпеки фахівці вважають Росію, яка, порушивши свої міжнародні зобов'язання, здійснила військову агресію проти України і втручається у внутрішні справи України.

Україна ніколи не визнає анексію Криму і відновить контроль за своєю територією через якийсь час. Таку думку висловив у своєму вступному слові Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк. На його переконання, західні партнери, котрі надали «безпрецедентну політичну підтримку» Україні, будуть і надалі так само жорстко сповідувати принципи виконання норм міжнародного права. За його словами, необхідно розпочати нагальний діалог щодо системи безпеки, адже «сумнозвісний» Будапештський меморандум не дав можливості захистити Україну.

«Так, сьогодні Росія ізольована. Проте чи вирішує це питання української безпеки? Міжнародна реакція створює позитивний загальний підхід, тільки от російські танки з Криму не їдуть», — зауважив Прем'єр-міністр.

«Сьогодні в Україні є дуже серйозний ріст настроїв щодо підтримки ідеї євроатлантичної інтеграції. Водночас ми як Уряд чудово усвідомлюємо, що посилені співпраця з Альянсом означає посилення спроб Росії розколоти Україну. Окрім того, якщо бути відвертими, то навіть за умов виявлення бажання Україною вступити до НАТО, консенсусу щодо прийняття такого рішення в Альянсі, швидше за все, не було б», — відзначив Арсеній Яценюк.

Таким чином, наголошує урядовець, в Україні сьогодні немає іншого виходу, ніж розбудувати власні Збройні Сили. Проте коштів для цього за наявних економічних умов не вистачає. Саме тому український Уряд звернувся до західних партнерів за допомогою для формування Збройних Сил, що зможуть захистити не лише Україну, але й Європу. Адже конфлікт у Криму — це не питання двосторонніх відносин, а питання підризу глобальної системи безпеки.

За його словами, ще 2007 року, коли Росія вийшла з Угоди з контролю за звичайними озброєннями в Європі (CFE Treaty), розпочався процес підготовки до військової інтервенції. Саме тому необхідно напрацювати нову спільну модель безпеки в Європі, яка буде не просто письмовим зобов'язанням, але й гарантією того, що більше ніколи не повториться ситуація, коли країна, що гарантує безпеку та є членом Ради Безпеки ООН, «безпрецедентно порушуватиме міжнародне право», вважає Прем'єр-міністр.

«Як країна ми маємо неймовірні фінансові, політичні, економічні та мілітарні виклики: розграбована казна, резерви центрального банку спущені, мільярдні кошти виведені. Проте іншого варіанту, ніж справитися з цими проблемами, у нас немає, переконаний, що таких викликів жодне покоління українців за часи незалежності не мало. Я пишаюся тим, що ми подолаємо усі ці виклики, і зробимо велику справу для наших дітей — збережемо Україну, зробимо її частиною Європейського Союзу та повернемо власні території», — запевнив він.

У свою чергу народний депутат України Петро Порошенко зазначив, що нинішні реалії вимагають надзвичайно професійних та відповідальних кроків не лише від української влади, але й від усього світу. Говорячи про рівень санкцій, застосованих проти РФ країнами Європейського Союзу та США, він відмітив, що метою України є не нанесення найбільшої шкоди Росії, а повернення цієї країни до цивілізованого діалогу. І в цьому сенсі санкції працюють ефективно.

«Україна та світ можуть констатувати, що є перші ознаки перемоги в інформаційній війні, яку розпочала Росія. Адже російським ЗМІ не вдалося переконати світ, що насправді нічого страшного в Україні не відбулося. 100 країн, які голосували «за» Резолюцію Генасамблеї ООН, переконані в тому, що Україна є об'єктом російської агресії», — зауважив він.

До речі, як розповів виконуючий обов'язки міністра закордонних справ України Андрій Дешиця, консолідація реакції міжнародної спільноти на події в Україні є безпрецедентною. «Трансформації та зміни, що відбулися в Україні, ініційовано громадянами, які прагнули справжньої демократії та європейських цінностей. Ніхто з наших партнерів не вирішував нашого майбутнього за нас. Більше того, кожного разу вони стверджували, що вибір за нами. І в цьому полягає фундаментальна різниця між нашими західними колегами та Росією.

Єдиною умовою, яку висувують Україні в європейських столицях, є необхідність стати справді демократичною державою, в якій фундаментальні права, свободи та верховенство права забезпечуються на практиці», — зауважив він.

Що ж до наслідків російської агресії то, на думку керівника МЗС, вони полягають насамперед в об'єднанні українців навколо ідей національного суверенітету та європейського майбутнього. Іншим наслідком таких дій стало те, що «об'єднані нації» стали справді об'єднаними, вважає український дипломат. Окрім того, агресія вивела на перший план цінності демократії та свободи. «Я бачу Україну в Європейському Союзі, проте я також бачу роки важкої праці, які приведуть нас до цієї мети», — переконаний український дипломат.

«Українське питання постійно у фокусі дискусій», — відзначив міністр закордонних

справ Словаччини Мирослав Лайчак. — Ми захоплюємося мільйонами українців, які відстоювали своє прагнення жити в країні, де поважаються демократичні принципи».

На його думку, для влади України, яка хоче європейського майбутнього для своєї держави, важливо слідкувати за тим, щоб жодні етнічні, релігійні та інші групи не залишилися усунутими від процесів прийняття рішень.

«Україна є традиційно поліетнічною та полірелігійною країною. Це те, що робить вашу країну унікальною та сильною. Пам'ятайте, що вас об'єднує набагато більше, ніж роз'єднує», — відзначив Мирослав Лайчак.

«У вас багато друзів, які можуть допомогти в процесі реформування. Проте є одна річ, яку не можна імпортувати ззовні — це відданість політиків ідеї проведення реформ», — наголосив міністр закордонних справ Словаччини.

До речі, дехто з експертів вважає, що розв'язати соціально-економічну кризу і відновити політичну єдність у державі можна, якщо Євросоюз надасть Києву перспективу членства в ЄС. Так, колишній голова представництва України при Євросоюзі Роман Шпек навіть приклад західних сусідів України.

«Перспектива членства цих країн у Євросоюзі була найкращим інструментом для прискорення політичних та економічних реформ», — вважає Шпек. — Це був потужний поштовх, який також поєднав сили політиків і суспільства, які визначили вступ до ЄС своїм спільним завданням».

Голова представництва ЄС в Україні, посол Ян Томбінський на це відповів, що без проведення Києвом реформ, без так званого «адаптаційного періоду» членство в Євросоюзі неможливе. Тим не менше, зазначив дипломат, Брюссель і надалі готовий підтримувати реформи, які нова влада

у Києві почала впроваджувати для подолання кризи та перебудови як системи державного управління, так і економіки.

Помічник державного секретаря США Вікторія Нуланд під час відеоконференції з Києвом підтвердила, що Вашингтон надасть фінансування для реформування секторів безпеки, енергетики, державного управління (адміністративна реформа) тощо, як і на впровадження Україною Конституційної реформи.

При цьому Нуланд наголосила, що українці самі повинні вирішувати, як їм реформувати і розбудувати власну державу, а не Росія чи інші країни.

«Конституційна реформа повинна бути суто українською. Саме українці мають вирішувати, як виглядатиме ваша країна в майбутньому, а не зовнішні сили. І абсолютно неприйнятно для Росії висувати вимоги щодо федералізації, що підвело б Україну до великих ризиків розпаду країни», — наголосила Вікторія Нуланд.

Цікавою також стала промова Президента Freedom House Девіда Кремера. За його словами, те, що Україна розташована в серці Європи, — це ключовий аспект для Заходу. «Європа має бути мирною. Захід має відповідальність щодо допомоги Україні — допомоги політичної, фінансової, економічної, дорадчої, військової, обміну розвідданими, аби Україна могла захистити себе і відкинути загрозу і агресію, яку собою представляє Путін і Росія», — вважає Девід Кремер.

Він висловив думку, що у випадку російської агресії Захід не може стояти осторонь і говорити, що нічого не відбувається. «Коли ми на Заході говоримо, що щось є неприйнятним — це просто слова, а треба наповнити ці слова змістом, показати, чому це неприйнятно. Два раунди санкцій ЄС і США були гідною відповіддю, але це далеко від того, що потрібно», — додав Кремер.

«Якщо ми не змусимо Путіна заплатити високу ціну, то не лише Україна опиниться у кризі, ми самі будемо мати набагато більшу кризу — наші вороги не будуть нас боятися, а наші друзі не будуть мати в нас впевненості», — вважає президент Freedom House. «Прийшов час показати рішучість, і Захід повинен стати у повній солідарності на захист України перед загрозою, яку створив Путін. Ми не повинні сприймати ні де-факто, ні де-юре анексії Криму», — резюмував він.

Водночас за словами міністра закордонних справ Швеції Карла Більдта, Європа «це континент крові, континент воєн і армій, які змінювали впродовж сторіч кордони між країнами». Але з завершенням «холодної війни» ця епоха закінчилась і почалося дотримання принципів поваги кордонів. «Якщо починати їх змінювати, потече ріками кров», — вважає міністр.

На його думку, незаконна анексія Криму Росією порушила фундаментальний принцип глобального порядку. «Це підхід, який колись практикував Саддам Хусейн і це загрожує всій глобальній безпеці. Якщо його сприйняти в одному місці, він може виникнути і в іншому місці — це може бути Казахстан чи Східна Азія», — додав дипломат.

«Замість того щоб зміцнювати кордони, ми повинні зробити так, щоб вони зникли. І тут ми підходимо до складного процесу євроінтеграції, пов'язаного з процесом зникнення кордону через розширення спільноти», — зазначив Більдт.

Голова МЗС Швеції ще раз підкреслив, що сьогоднішні події в Україні стосуються фундаментальних принципів майбутньої Європи. «Чи зможемо ми будувати Європу, в яку будуть інтегруватися нові країни, щоб зникали кордони між ними? Чи ми повертаємося до тієї Європи, в якій кордони і межі знову зростають, і армії намагаються змінити ці кордони й межі? Зрештою, якщо це буде так, то в Європі може знову пролитися кров. Ось чому те, що відбувається в Україні, має таке велике значення для всіх», — заявив він. ■

Генеральний секретар Організації з безпеки і співробітництва в Європі Ламберто Занньєр

— Пане Ламберто, очевидно, що нові реалії сьогодення диктують і нові правила гри. Тож, можливо, варто модернізувати деякі механізми діяльності ОБСЄ? Адже, як бачимо на прикладі України, його підходи виявляються не зовсім дієвими.

— Мабуть, зарано говорити про якісь реформи в самій ОБСЄ. Для початку потрібно вирішити, яким чином більш повно та ефективно використовувати вже наявні в розпорядженні Організації інструменти. Передусім, це діалог, конструктивний і виключний. Важливо, що жодна країна-учасниця ОБСЄ не залишається осторонь кризових ситуацій в іншій державі — сьогодні мова йде про Україну. Таким чином нам вдається, як-то кажуть, завжди тримати руку на пульсі останніх подій у світі. Інший приклад застосування механізмів ОБСЄ — моніторингові місії. І Україна сьогодні, як ніхто має можливість у цьому переконаватися. Такі візити є одним із ключових елементів підходу ОБСЄ до безпеки, який передбачає сприяння відкритості та прозорості як кращих засобів для вирішення конфлікту.

— Як працює механізм використання Організацією моніторингових місій?

— Спочатку ми повинні отримати запит від країни, яка з об'єктивних причин потребує втручання міжнародних експертів. Потім на засіданні ОБСЄ країни-члени приймають відповідне рішення. Кожна держава має право виділити представників у місію спостерігачів. Саме так і відбулося у випадку з Україною. Потрібно зазначити, що абсолютною всі країни-члени підтримали дане рішення, зокрема й Російська Федерація.

— Проте наскільки дієвими є такі місії? Адже всі пам'ятають, як безцеремонно російські військові не впустили експертів ОБСЄ до Криму.

— Тут я хотів би дещо уточнити. Справа в тім, що на території Автономної Республіки функціонував Офіс ОБСЄ. Українська сторона, спираючись на відсутність перспектив у його подальшій роботі, ініціювала закриття Офісу. Тож коли конфлікт у Криму загострився, ОБСЄ не мала там своїх представників. А спроби наших військових і цивільних спостерігачів потрапити на півострів не увінчалися успіхом. Тим не менш, виходячи із спостережень за військовою діяльністю, група заявила, що вона не змогла розв'язати підозри щодо військової активності на півострові.

— Тим не менш, у Криму благополучно пройшов славнозвісний «референдум», під час якого жодних місій спостерігачів не було.

— І це логічно. Адже його провели, порушуючи Конституцію України, не на всій її території. Результати псевдореферендуму не визнає світова спільнота. Оскільки такий захід не був законним, то й запити на спостереження за його перебігом, відповідно, не надходило. Якщо ж референдум (легальний!) відбуватиметься в Україні чи на території будь-якої іншої держави, ми діятимемо у відповідності до встановленого порядку: офіційний запит в ОБСЄ — і лише тоді моніторингова місія.

— Україна вже виходить на фінішну пряму до президентських виборів. Той факт, що вони будуть дуже складними, беззаперечний. Окрім того, Росія вже заявляє про їх незаконність. Які загрози у зв'язку з цим бачить ОБСЄ?

— Поки що я не бачу жодних підстав говорити про те, що вибори будуть незаконними. І не розумію, якою інформацією оперує Російська Федерація. Так, безсумнівно, ці вибори будуть для України доволі напруженими. Ми хочемо, аби вони стали для українського народу не роз'єднуючим, а навпаки об'єднуючим фактором. Саме у роз'єднанні ми бачимо основну загрозу. Тому вважаємо пріоритетним, аби одночасно працювали спостерігачі за підготовкою до виборів та налагоджувався «Національний діалог» — проект розроблений ОБСЄ у відповідь на нинішню кризу в Україні.

— Чи передбачаються якісь зміни в безпековій політиці Альянсу найближчим часом?

— Як вам відомо, протягом останніх 20 років НАТО активно брав участь в операціях по всьому світу (загалом це близько 43 окремих операцій). Серед доволі тривалих була наша операція в Афганістані. Однак 2014 рік ознаменується її закінченням і ми сподіваємося, що продовжимо розвивати успіх, досягнутий у цій країні.

— Яким чином?

— Передусім ми перейдемо до наступного етапу нашої операції в Афганістані. Це буде забезпечення навчання, консультативно-дорадчої та допоміжної функцій з підтримки афганських національних сил безпеки, які вже самі відповідатимуть за безпеку власної країни. Таким чином Альянс переосмислив те, що йому слід робити, як далі розвиватися в сучас-

Генеральний директор Міжнародного військового штабу НАТО, маршал авіації Крістофер Харпер

ініціативи «Об'єднаних сил» присвячена розбудові уже наявних можливостей, які були набуті нами в останні 20 років на основі отриманого досвіду. Це надзвичайно важливий пункт нашої роботи.

— Як Ви вже самі задали, Україна останнім часом бере активну участь у багатьох навчаннях та місіях НАТО. Як плануєте продовжувати цю співпрацю?

— Частина трансформаційних програм Альянсу в найближчі 4-5 років передбачає проведення військових навчань, підготовки та оцінки здобутих результатів. Я знаю, що Україна дуже тісно залучалася до таких заходів. Лише торік ми провели велике навчання під назвою «Стедфаст Джаз» за участю, зокрема, й українських військовослужбовців, які відіграли важливу роль у сценарії його проведення. Нам би хотілося бачити продовження партнерства з Україною через участь у подібних навчаннях. Також наша позиція залишається чіткою стосовно того, що двері НАТО є відкритими для України.

— Розкажіть, будь-ласка, про Вашу участь у заходах, запланованих у рамках Міжнародного тижня НАТО.

— Міжнародний тиждень НАТО в Києві, як ви знаєте, проводиться вже протягом 14 років. І це насправді важлива демонстрація тісної співпраці між нашими академічними установами — Оборонним коледжем НАТО в Римі, Школою НАТО в Оберамергау та Національним університетом оборони України (далі — НУОУ). Такі контакти дають нам розуміння того, як ми сприймаємо питання безпеки та оборони. Ми маємо змогу обмінюватися доктринальними знаннями щодо речей, які стоять на порядку денному оборонної та безпекової співпраці. Ми справді задоволені існуючими відносинами з НУОУ. Мою участь у заходах було сплановано місяць тому і я радо погодився виступити перед українською аудиторією.

— І наостанок не можу оминати питання, що вже тривалий час знаходиться, як-то кажуть на порядку денному всіх безпекових організацій світу. Як Ви оцінюєте сьогоденню кризу в українсько-російських стосунках? І яких заходів вживає НАТО для її вирішення?

— Хочу, щоб ви були абсолютно впевнені, що НАТО дуже прискіпливо моніторить ситуацію, що склалася. Генеральний секретар НАТО буквально минулого тижня зазначив, що, на його думку, це найсерйозніша загроза європейській безпеці з часу закінчення «холодної війни». Ми побачили, як Росія порушила міжнародне право та підірвала низку попередньо досягнутих домовленостей і норм. Безумовно, це непокоїть усіх членів Альянсу. Ми уважно спостерігаємо за цим процесом, за військами, які зосереджуються на вашому східному кордоні. Заступник Генерального секретаря НАТО днями зазначив, що заради деескалації конфлікту найправильніше якомога швидше відвести ці «угруповання» військ від кордону. Це те, що останнім часом хотів би бачити як Альянс, так і весь світ.

Спілкувався
Сергій ЧЕРЕВАТИЙ

Нова світова загроза: погляд експертів

Нинішня криза в Україні є незаперечним свідченням виникнення «лінії розриву» між євроатлантичним та євразійським просторами безпеки. І цей факт уже давно тривожить як пересічних людей, так і провідних світових експертів у цій сфері. Зокрема, дана проблема стала основною темою обговорення на 7-му Київському безпековому форумі та під час проведення Міжнародного тижня НАТО, що пройшло в українській столиці. Так, до Києва з'їхали провідні фахівці, аби висловити власне бачення нинішньої ситуації на геополітичній мапі, адже світовій безпеці загрожує нова проблема під назвою «російська агресія».

— Яка роль даного проекту?

— Проект «Національний діалог» спрямований на те, аби налагодити взаємодію між Києвом і регіонами. Непорозуміння між ними призведе до непоправних наслідків не лише на найближчих президентських виборах, але й загалом у країні. Група з 15 міжнародних експертів у декількох регіонах здобуватиме інформацію про проблеми, які найбільше непокоїть — політичні, гуманітарні та стосовно соціальних меншин. По закінченні роботи вони нададуть звіт із конкретними рекомендаціями, як саме ОБСЄ може підтримати діалог та відновлення довіри на всіх рівнях в Україні.

— Повертаючись до теми виборів, розкажіть, будь-ласка, про плани ОБСЄ в цей період на Україні.

— Хочу сказати, що ми плануємо взяти активну участь у контролі за виборчим процесом в Україні. На сьогодні до вашої держави вже прибула група спостерігачів. Пізніше до них приєднається решта експертів. Ми маємо на меті показати українцям, що весь світ серйозно ставиться до останніх подій в Україні. Дуже важливо, аби на цих виборах панувала сприятлива атмосфера. І ми зробимо все від нас залежне. ОБСЄ розраховує, що тут працюватиме понад 1000 спостерігачів. Якщо виникне така потреба, ми розширимо місію. Багато залежить від країни-члена ОБСЄ, які відправляють своїх спостерігачів. Тому закликаємо їх виділяти якомога більше людей. Окрім того, ОБСЄ планує підтримати навчання членів виборчих комісій, сприяти кампанії з освіти виборців, проводити для суддів тренінги з розгляду справ, пов'язаних із виборчими процесами.

— Чи задіюєте Ви в Україні Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ?

— Так, БДІПЛ отримало запит провести Місію з оцінки дотримання прав людини у співпраці з Верховним Комісаром ОБСЄ з питань національних меншин і наразі виконує свою роботу в різних регіонах України. Також експерти працюють над тим, аби з'ясувати реальний масштаб порушень прав людини з огляду на події, які останнім часом відбуваються в Україні. ■

Спілкувалася
Валентина ЛАЗАРЧУК

ному світі, який до того ж і фінансово дуже нестійкий. Тому на даний час ми намагаємося реалізувати низку ініціатив. Серед таких, зокрема, ініціатива «Об'єднаних сил», метою якої є пошук шляхів щодо того, як нам ще краще співпрацювати з усіма членами Альянсу, з усіма нашими партнерами та якомога ефективніше витратити кожен долар, євро чи фунт на забезпечення колективної оборони та безпеки як Альянсу, так і його партнерів. Окрім того, НАТО водночас забезпечує готовність Альянсу діяти будь-якої миті та в будь-якій точці світу, де виникне потреба нашого втручання у вирішення ситуації безпекового характеру. Також ми повинні гарантувати готовність до виконання всього спектру операцій під час різного роду конфліктів — починаючи від розбудови оборонних спроможностей і закінчуючи використанням набутих за останні роки навиків у проведенні операцій високої бойової інтенсивності.

— Пане Харпер, скажіть, будь-ласка, в якому напрямку розвиватиметься партнерство НАТО з іншими країнами та організаціями?

— Безумовно, партнерство є надзвичайно важливим для нас. І хочу в першу чергу сказати про Україну, яка за останні роки стала дуже важливим партнером Альянсу. Ми маємо гарні приклади співробітництва і вкладу вашої держави в операції НАТО. Ви всі, наприклад, знаєте про Косово і нещодавню відмінне співробітництво в регіоні Африканського рогу в рамках антипіратської операції Альянсу і, звичайно, службу вашого персоналу в Афганістані. Власне, для Альянсу важлива співпраця з усіма партнерами. Мені навіть важко уявити, що НАТО в майбутньому зможе обійтися без них. Останнім часом ми докладаємо чимало зусиль, аби зміцнити наше партнерство, підвищити, якщо висловлюватися військовими термінами, взаємосумісність наших військ, тобто їх здатність діяти разом. Ми можемо використовувати різні зразки озброєння та військової техніки, однак ми повинні знати, як володіти нею, щоб досягнути максимального ефекту. Це вкрай необхідні та нестійкі навички. Якщо ми припинимо тісну співпрацю з партнерами, тоді ми їх втрачимо. Велика частина зусиль у рамках

Фото Сергія ГУБЕНКА

Долаємо психологічну напругу

Події кількох останніх місяців в Україні боляче вдарили по морально-психологічному стану українського народу, особливо військовослужбовців і членів їхніх сімей. Страх за щасливе й мирне майбутнє викликав інстинкт самозбереження і люди виходять зі стресової ситуації по-різному. Одні спроможні самі спокійно розібратися в собі і своїй сім'ї, інші потребують допомоги психолога, треті – захищаються за допомогою агресії, яка може призвести до сварки між товаришами по службі або ж навіть між близькими родичами. Газета «Прикордонник України» вирішила не оминати стороною проблему морально-психологічного стану захисників кордону та розповісти про те, як уникнути стресу та зберегти добрі сімейні стосунки.

Наталія УСТЬЯНЦЕВА

РЕЦЕПТ РІВНОВАГИ

Фахівці розрізняють два види стресу: стрес звичайний і стрес, що називається травматичним. Якщо у першому разі йдеться про стан нервово-психічної напруги, викликаний впливом різних інтенсивних стимулів навколишнього середовища, важкими життєвими ситуаціями тощо, то у другому – можна казати про стан, що виникає у людини, котра пережила щось, що виходить далеко за межі звичайних напружених ситуацій. Це, власне, пережили сім'ї прикордонників у Кримі, відчувають «зелені кашкетки», які нині перебувають в епіцентрі подій на Півдні та Сході нашої держави.

Існують методи, які можуть виявитися корисними і згладити гострі кути такого стресу. В багатьох наукових примірниках автори на перше місце його подолання ставлять тренування уваги, підняття «бойового духу» тощо. На нашу думку, першим має бути обов'язково «емоційний тил», який допомагає ослабити негатив і знайти почуття впевненості у собі, що забезпечить емоційну й моральну підтримку. По іншому – це любов. Військовослужбовець здатний перемогти дуже сильний страх заради своєї сім'ї, яку він любить, дітей і близьких родичів, і, звісно, любові до Батьківщини.

Один із кращих способів заспокоєння – це спілкування з близькою людиною, коли можна, по-перше, як говорять, «вилити» душу, по-друге, переключитися на цікаву тему, по-третє, спільно відшукати шлях до благополучного майбутнього.

Контролюйте свої емоції, реакція на ситуацію має бути спокійною і врівноваженою. А оскільки людина завжди краще

контролює те, що вона розуміє, дуже важливо не відрешуватися від своїх емоцій, не загнати їх далеко в кут, а просто з ними розібратися.

Крім того, особливу увагу потрібно приділити інформаційному потоку. Адже ви можете стати спочатку об'єктом, а потім і передавальною ланкою дезінформації. Сьогодні, на жаль, значна частина медіа-простору (особливо російського) несе суто агітаційно-пропагандистський характер. Тож, аби уникнути непорозумінь, уважно слухайте своїх керівників та намагайтеся перевіряти будь-який потік інформації першоджерельно.

Звісно, володіння психотехнічними прийомами дозволяє в стресовій ситуації швидко зняти негативні переживання й змінити хід думок у позитивному напрямі. Відчуваючи страх, людина найчастіше затримує дихання і дихає дуже поверхнево. Внаслідок нестачі кисню підсилюється тривога, це призводить до неприємних наслідків. Але якщо вирівняти дихання, зникнуть і почуття, що викликали його порушення.

Ще один важливий спосіб зняття стресу – це активізація почуття гумору. Військовим людям він допомагав долати дуже багато перешкод, це відомо ще з історії. Сміх призводить до падіння тривожності; коли людина посміялася, її м'язи менш напружені, а серцебиття приходить до норми.

І наостанок, метод боротьби зі стресом від заслуженого лікаря України Ольги Богомолець – потрібно допомагати тим, хто опинився у важкій ситуації. Рекомендую кожному: опікуйтеся людьми, котрим зараз важче, аніж вам.

Що стосується провокаційних дій, то тут супротивник прагне викликати неадекватну реак-

цію, яка дозволить йому зайняти більш вигідне становище. Запасіться терпінням і будьте непохитно спокійними. Намагайтеся не дивитися агресору в очі упрямо та переносомо значення. Якщо ви зустрінетеся з ним поглядом – виникне бажання відповісти, а це вам ні до чого. Найголовніше – абстрагуватися й розійтися з провокатором по різних шляхах і не допустити спалаху гніву зі свого боку.

РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ

Виходячи з принципу єдності наочності ми можемо зробити висновок про важливу роль військового керівника як суб'єкта збереження психічного здоров'я своїх підлеглих. Як показує військовий досвід, успіх у більшості випадків залежить не стільки від особового складу, скільки від керівної ланки. Тож потрібно наголосити на тому, що протягом останнього місяця Голова Державної прикордонної служби України генерал армії України Микола Литвин здійснив низку робочих поїздок на східні та південні рубежі нашої Вітчизни, аби особисто перевірити готовність сил і засобів відомства до забезпечення неотторканності державного кордону, надати практичну допомогу керівництву підрозділів в період приведення їх у повну бойову готовність, а також вивчити морально-психологічний стан персоналу.

Так наприклад, у Луганському прикордонному загоні з моменту повної мобілізації проводиться організація морально-психологічного забезпечення особового складу. Зокрема, щоденно проходить інформування про суспільно-політичну ситуацію в країні, ведеться контроль за покращенням правопорядку та дисципліни і за досягненням

високої психологічної готовності до ефективних оперативно-службових дій. Крім того, психологи проводять комплексне соціально-психологічне обстеження (КСПО) військовослужбовців, а також розвивають у них моральну стійкість в умовах впливу негативних факторів оперативно-службової обстановки.

Проводиться це для того, аби охоронці рубежу були впевнені у своїх діях і мали почуття гордості за свою вагомую роль у справі державного значення. Акцентується увага і на недопущенні конфліктних ситуацій з місцевим населенням. З ним має бути чітка взаємодія така ж, як і з представниками МВС, СБУ й органами місцевого самоврядування.

– На сьогодні серед охоронців держрубежу східної ділянки немає ні боягузів, ні плачучих, ні замкнених у собі військовослужбовців. Ми ретельно працюємо над цим. Морально-психологічний стан прикордонників добрий, вони з честю та гідністю виконують завдання з охорони державного кордону України. Усі налаштовані на позитив та сподіваються на мирне вирішення загостреної ситуації, – підкреслює психолог відділення по роботі з персоналом Луганського прикордонного загону Олена Мішковська.

РОДИННЕ ВІДЧУТТЯ БЕЗПЕКИ

Поряд із морально-психологічними атаками на українських військовослужбовців саме їхні родини, жінки й діти стали суб'єктами утисків з боку агресорів. Дружинам офіцерів потрібно віддати належне. За те, що вони завжди підтримують, нехай навіть дистанційно. За те, що моніторять ситуацію і повідомляють

чоловіків про можливі загрози, тримаючи моральний і бойовий дух захисників у нормі. За те, що, скажімо, як у ситуації в Автономній Республіці Крим, втрачаючи місце роботи, житло, друзів, вони забезпечували взаємодтримку своїм половинкам.

Найбільш болючіше й емоційніше на сьогоднішні події реагують діти. Якщо дитина не відчуває захищеності, розуміння і прийняття, вона перебуває в стресовому стані на різних рівнях. Психологи радять надавати їм саме тілесне почуття безпеки, тобто обнімати, цілувати і заспокоювати.

Емоційні навантаження повинні компенсуватися фізичними. Займайтеся з дитиною улюбленим видом спорту. Як відомо, фізична активність сприяє виробленню «гормонів щастя», які допомагають впоратися зі стресом.

Також батьки повинні знати, що дитина, яка одного разу пережила сильний стрес, має підвищену вразливість, і кожний наступний переживатиме ще глибше. Тож батьки мають навчити своїм прикладом, як правильно справлятися із стресом. Лише коли дитина відчуває, що є захист – її батьки, їй нічого не страшно.

А дружинам військовослужбовців психологи радять частіше надавати можливість своїм чоловікам виговоритися. Тоді їхнє психологічне напруження знижується, і в цей момент з'являється можливість роз'яснити що-небудь, заспокоїти, зняти емоційну напругу.

Підвищення самооцінки також не завадить. Чим кращі думки про чоловіка його дружина, тим менший страх і напруженість він відчуває. І причому неважливо, це об'єктивна оцінка чи дещо перебільшена. ■

Як і Христос, після страждань воскресне Україна

Забрали у людей правду, віру і право на захист – ось перші речі, які зробили окупанти в Криму. Точніше не забрали, а замінили – засоби масової інформації – засобами пропаганди, військових і правоохоронців – «зеленими чоловічками» та самообороною, релігію добра й миру – церквою, яка благословила анексію. Цей процес супроводжувався викраденнями військових, журналістів і священників. Напередодні Великодня спілкуємося з людиною, яку пропаганда кримських окупантів назвала шпигуном і диверсантом бандерівців. Священик Микола Квич активно займався душпастирською опікою українських військовослужбовців. Саме за допомогу підрозділам Міноборони під час окупації півострова капелан на собі відчув, що таке переслідування самопроголошеної кримської влади.

Спілкувався Олег БОЙКО

– Отче Миколо, які духовні потреби та переживання Ви спостерігали у своїх прихожан, коли Крим наповнили «зелені чоловічки»?

– Тоді ми всі відчували, що наближається велика небезпека і треба особливо готуватися, щоб її пережити, щоб вистояти. А надто можливі наслідки появи загарбників, звичайно, розуміли професійні військові. І саме з військовими, а також співробітниками СБУ, міліцією непрохані гості працювали в першу чергу, щоб закріпитися там.

Щодо духовних переживань військових, то їхній дух був на підйомі. Я більше працював зі штабом ВМС. Хлопці говорили, що їм важко, вони не знають, що буде далі. Проте завжди було чути дійсно військовий голос. Голос людей, впевнених і готових до кінця виконати своє призначення, відклавши на другий план свої тривоги та переживання.

З іншого боку, морально-психологічний аспект хоч і важливий, але в той час гостро стояли більш насущні питання. Заблокованим військовим не вистачало питної води, їм відключали світло... Що я міг для них зробити – передавати свічки, їжу, якісь найнеобхідніші засоби, щоб вони могли вижити...

– Багато кримчан повірили в існування бандерівців, від яких потребували захисту. Чому і коли це сталося?

– Ми мусимо визнати, що Криму не приділялося належної уваги в контексті розвитку українства і це було великою державною помилкою. Цей регіон ставили на якийсь вищий штабель, надавали особливого статусу, але всередині там значною мірою культивувалось українофобство. Я прожив там 10 років і неодноразово терпів приниження через спілкування українською і це не лише в транспорті чи на ринку, а й у адміністративних установах.

Тому не можу сказати, що настрої багатьох під час окупації змінилися, вони просто спливли назовні. Коли почався майдан, вони одразу сприйняли його негативно: «Смотрите, что там бандеровцы творят, скоро они захотят расправиться и с нами». А ті, хто назвався новою владою на півострові, почали використовувати і підігрівати ці настрої, ті приховані страхи.

– Вас викрали чи то затримали, можете розповісти про це?

– Я підозрюю, що за мною давно приглядали, дуже ймовірно, що прослуховували телефони, адже я публічна особа і не приховую своїх поглядів. Я відчував стеження і коли почалися ці всі події, старався мінімум з'являтися на публіці. Можливо, ті хто стежив за мною, подумали що мені є що приховувати – незначне. І вирішили затримувати.

– Це сталося в каплиці...

– Так, після Богослужіння та парастасу. До мене підійшов чоловік, який назвався співробітником СБУ. Він запропонував відповісти на кілька питань, а потім запросив ще двох невідомих і сказав, що тепер вони хочуть поспілкуватися. Чи той перший був геть некомпетентний, чи ті двоє не належали до служби безпеки, а до іншої контори...

Після розмови був обшук в мене вдома та 8 годин – у відділку міліції.

– І в чому Вас обвинувачували?

– Я думаю, вони знали, що у мене знаходяться бронжилети, які я мав передати військовим. Вони хотіли дізнатися, хто їх привіз і для кого конкретно. Також вони почали в мене організатора чи співорганізатора заходів, які б мали зірвати референдум. Власне, вони шукали і зброю. Думали, що я переховую якісь засоби терору, коктейлі Молотова тощо...

– У ЗМІ з'являлася інформація, що Вас викрадали двічі...

– Це не зовсім правильно. Другого разу фактично не було. Ввечері, коли мене відпустили, я поїхав не додому, а до знайомого, бо отримав інформацію, що під будинком хтось чатує. Потім з'ясувалося, то наші військовослужбовці зорганізувалися, щоб якось мене захистити.

Зранку я приїхав додому, взяв необхідні речі і поїхав в каплицю. По закінченні недільної літургії я приїхав до-

дому і хотів відпочити після напруженого дня і безсонної ночі. Але до мене приїхали журналісти з Фінляндії, а пізніше ще й деякі парафіяни. Після цього біля мого під'їзду почала збиратися так звана самооборона і їх було дуже багато.

– Це казаки чи «зелені чоловічки»?

– Ні, ці самооборонівці – найагресивніша категорія кримських сепаратистів. Вони могли зробити що завгодно і не боялися жодної відповідальності. Ці люди зазвичай ходили з пов'язками на руках.

Кілька груп таких людей демонстративно то збиралися, то розходилися у дворі. Тому мені довелося покинути дім і АР Крим, бо розумів, що далі там мені спокійного життя не буде.

– Ваші парафіяни не намагалися Вас визволити під час захоплення?

– Це було б небезпечно і безперспективно. Місцеве телебачення, проросійська пропаганда змалювали мене як ворога народу, провокатора, шпигуна і бандерівця. Підтримувати людину в такому образі було вкрай небезпечно.

Люди, які мене знали, звичайно, не брали до голови цю пропаганду. А інші сприймали побачене чи почуте з пропагандистських джерел за чисту монету.

– Як з Вами поводитися під час захоплення?

– Агресивно і безцеремонно. Вони запропонували мені «співбесіду» прямо в каплиці. При цьому самі зачинили двері, щоб ніхто не заважав. З перших фраз намагалися показати, хто тут господар. Як тільки я привітався, вони різко заявили: «Никакого українського мовлення тут не буде, ми тебе научим как разговаривать».

Коли я зробив зауваження одному з візитерів, що у святині може заходити тільки священник, той настільки обурився, що одразу наніс мені кілька ударів. Тобто вони робили, що хотіли, як хотіли і демонстрували, що їм байдуже і закон людський, і закон Божий.

Потім вони примусили мене дати «добровільний» дозвіл на обшук. Хоча приховувати мені було нічого. Я одразу ж показав бронжилети і нічого протизаконного не робив.

– Після Вашого виїзду в Криму залишилися віряни, церковне майно, що з цими людьми і майном буде далі?

– Найкращий варіант – направити туди іншу людину, яка б могла продовжувати душпастирську діяльність. Там триває будівництво храму – збудовано більше половини.

Громада залишилася, хоча багато й виїхали. Я сподіваюся, що нашу Церкву не заборонять і треба працювати.

– Кримські татари озвучили готовність дозволити українським християнським церквам проводити Богослужіння в мечетях?

– Звичайно, це було б одним із варіантів. А з іншого боку, якщо окупанти захочуть заборонити нашу Церкву, вони не допустять богослужіння будь-де.

– Чи лише Греко-католицька Церква відчула переслідування окупантами?

– Я не дуже це відслідковував, але знаю, що проблеми виникли навіть в Українській православній Церкві Київського патріархату. Владика Климент писав, що у них забирали храми – Московський патріархат уже перепісував якесь їхнє майно в Сімферополі, Феодосії й таке інше...

– Днями Ви були на спецкурсах військових капеланів, можете про це розповісти?

– Туди було запрошено професуру з військової академії. Вони розповідали священнослужителям ази військової справи для того, щоб ми могли орієнтуватися, як поводитися в певних обставинах, відчувати, де ми маємо перебувати, щоб робота військових капеланів мала найкращий позитивний ефект.

– Схоже, ніби багато військових зустрінуть Великдень «у полях». Як їм витримувати піст, готуватись до свята?

– Військовим не потрібно готуватися. Вони мають захищати Батьківщину. Готуватися маємо ми, щоб людина змогла посповідатися та прийняти причастя. А також забезпечити якусь зовнішню атрибутику свята: зробити традиційне посвячення паски, крашанок, святковий обід, але головне, щоб людина відчувала внутрішню радість від того, що Христос Воскрес.

– Один із капеланів прикордонного наметового містечка сказав: «Не знаю, що проповідують священники на стороні агресора». Що Ви на це скажете, чи спілкуєтеся зі своїми російськими колегами?

– Зараз не спілкуюся, але знаю, що вони працюють як елемент великодержавницької машини пропаганди. Вони проповідують: «це наша територія, наш святий обов'язок захистити своїх людей, треба ворога відтіснити геть».

Як приклад, у Севастополі ми будуємо храм, а через паркан їде будівництво церкви Московського патріархату. Вони знесли частину нашого паркана і після молебню хлопчик, який там бавився, дорікнув нашим парафіянам: «Вот посмотрите на вашего батюшку – бандита с бронжилетами». Якщо дитина так поводиться, можна зрозуміти, які закиди в сторону «ворогів» звучать у них на проповідях.

– Отче Миколо, що Ви хочете побажати напередодні Великодня військовим та їхнім сім'ям у цей тривожний час?

– У мене є велике бажання – зустрітись з тими людьми, з якими ми пережили важкі моменти життя в Криму, уже в мирному – не тривожному стані відсвяткувати внутрішній Великдень. Щоб ми мали силу й можливість у мирі кожен робити свою справу.

Усім, хто в штабах, хто далеко від дому стоїть у готовності захищати Батьківщину, усім українцям бажаю, щоб нас об'єднувала християнська любов. Щоб кожен відчував і розумів, що ми один одному потрібні, і можемо один за одного віддати життя, якщо цього потребуватиме ситуація.

Водночас усі маємо розуміти, що Христос теж прийшов на землю не для того, щоб відразу показати свою славу і силу. Він пожертвував собою, щоб врятувати людські душі. Тож і ми маємо прийняти свою тернисту, кам'янисту дорогу і працювати до того самого воскресіння де може бути й розп'яття. Але маємо вірити, що як і Христос, після страждань воскресне Україна.

ВЕЛИКДЕНЬ

Пасхальне диво – писанки і крашанки

Великоднє свято дуже яскраве і багате своїми обрядовими атрибутами, особливо писанками та крашанками — фарбованими або орнаментованими курячими яйцями, які вважаються символами життя.

Світлана ДЕЙЧУК

У радісне свято Пасхи є чудовий звичай обмінюватися писанками та крашанками. Кожна з них — своєрідний витвір мистецтва. Яка ж це краса! Писанка й крашанка — це не одне й те ж. Крашанка з'явилася набагато пізніше від писанки. Наші давні предки поклонялися Сонцю. В ньому вони вбачали відродження природи й життя. В яйці теж таїться зародок нового життя, а за формою воно нагадує сонце. Отож і стало яйце символом відродження весняного сонця. Його і почали розписувати магичними знаками. Так з'явилася писанка.

Перетворювати звичайне куряче яйце на чарівну писанку за старих часів уміла кожна слов'янська жінка. Узор майстрині не вигадували, а списували з торішніх писанок — з року в рік, від бабусь-прабабусь.

Писанки — це сирі яйця, на які наноситься візерунок, після чого вміст яйця виливається, а дарується вже порожнє. Першу писанку робили для богів і предків (можна було робити з дерев'яного яйця). Другу — для батьків. Третя — для закликання весни. Четверта — на багатство і достаток роду.

Їх орнаментика подібна до природи, що нас оточує. Трикутники, спіралі, кола — все це знаки різних ритуалів або священні числа. Кожна писанка — це ніби маленький світ. Тут і небо із зорями, і вода з рибами, і дерево життя з оленями й птахами, і засіяне поле, і трибанні церкви. Виготовлення писанки слід проводити в дуже спокійному настрої, з думками світлими, з розумом, очищеним від переживань та з побажаннями добра. Подарована, вона стає гарним оберегом для того, хто її отримав. Народна мудрість стверджує: «У світі доти

існуватиме любов, доки люди писати-муть писанки».

Натомість крашанка — суто християнський символ, який означає радість народу з приводу Воскресіння Христового. Крашанки фарбують у Великодню суботу (або в четвер). Основний колір крашанок — червоний, що символізує пролиту за людей кров воскреслого Спасителя і радість життя, а також жовтий, синій, зелений і золотистий кольори.

Обирати чим фарбувати крашанки — справа кожної господині. За допомогою природних барвників можна отримати практично будь-який колір. Для цього варені яйця замочують у розчині з відповідним кольором барвника, наприклад, охра: 4 склянки лушпиння червоної цибулі. Замочування — від 30 хвилин до 1 години (колір від яскраво-червоного до вишневого). Жовтий: куркума, морква, цедра апельсина або лимона, ромашка. Помаранчевий: паприка. Темно-вишневий: чорна смородина, гранатовий сік. Синій: чорниця, ягоди бузини. Рожевий: червоне вино, малина. Фіолетовий: червона мальва (продається у вигляді чаю). Зелений: кропива, шпинат.

Для ніжного кольору крашанки достатньо замочити яйце на 15 хвилин. Якщо для фарбування яєць використувати сік, то його достатньо лише нагріти. Усі інші барвники спочатку 10 хвилин кип'ятять, а потім тримають на повільному вогні без кипіння. Для фіксації кольору додають кілька ложок оцту.

Як правило, крашанок готують 13 — на згадку про Христа та його 12 апостолів. Крашанками христосуються і вживають у їжу, обмінюються із знайомими, їх дають родичам, сусідам, тим, хто прийшов привітати, носять у гості. Також передають померлим, кладучи на могили.

Весь Пасхальний тиждень лунають великодні дзвони, а люди радіють, христосуються та бажають добра одне одному. Христос Воскрес!

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ!

Колектив відділу прикордонної служби «Сянки» Мостиського прикордонного загону сердечно вітає військовослужбовців підрозділу: НВПС майора **ШЕВЧУКА В.А.**, ЗНВПС з ОРР майора **СТРОМЕНКА С.В.**, ІПС III категорії-чергову ЦУС старшину **ШЕРЕМЕТУ О.Б.** та ДІПС II категорії старшого сержанта **СИНЯКА М.М.** з Днем народження та бажає: *Вас усіх з Днем народження щиро вітаємо, Щасливої долі й здоров'я бажаємо, У справах успіхів і просування І щоб збувалися всі бажання!*

Колектив відділу прикордонної служби «Вилок» щиро вітає іменинників квітня: капітана **ГУШПІТА Юрія Степановича**; старшого прапорщика **ЧЕЙПЕШ Еллу Іванівну**; прапорщиків **КРАВЧЕНКО Оксану Володимирівну**, **ФУРДЕЛУ Івана Юрійовича**, **МОШКОЛА Івана Івановича**; старшину **КУТНИЧА Петра Петровича**; старшого сержанта **АНИЦЬКО Степана Степановича**; молодшого сержанта **ЩЕРБАНА Віталія Михайловича** та солдата **НІРОДУ Ростислава Дмитровича**! Нехай збуваються Ваші найзаповітніші мрії!

максимальні ставки

21,5%

річних у гривнях

8,5%

річних у доларах США

мінімальний строк 7 днів

Депозити в надійному Банку¹

ПАТ «ВТБ БАНК». Ліцензія НБУ № 79 від 05.10.2011. Всі види банківських послуг.

Персональні менеджери (закріплені за вашим підприємством)
м. Хмельницький, Віталій – (067) 444-05-51;
м. Вінниця, Тетяна – (050) 352-66-12;

м. Луцьк, Юрій – (067) 444-92-36,
Андрій – (050) 375-45-11;
м. Івано-Франківськ, тел.: (0342) 52-58-82,
Олександр – (050) 338-22-65,
(097) 920-14-80

¹Більш детально про умови розміщення банківських вкладів можна дізнатися у відділеннях Банку та на сайті www.vtb.ua

ВТБ Банк – постійний учасник Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

www.vtb.ua

БЛАГОДІЙНІСТЬ

Закликаємо громадськість, всіх ветеранів-прикордонників та небайдужих громадян фінансово підтримати захисників державних рубежів України.

Гроші будуть використані на вирішення нагальних питань посилення охорони кордону та соціально-побутових проблем членів сімей прикордонників, які вимушено переїхали з Криму. Рішення щодо витратання цих коштів будуть прийматися колегіально за участю керівництва служби та громадськості. Уся інформація про використання благодійних коштів буде висвітлюватися на сайті Держприкордонслужби та в ЗМІ.

Бажаючи фінансово підтримати прикордонників можуть перерахувати кошти на рахунок в/ч 1498 (Окрема комендатура охорони і забезпечення Державної прикордонної служби України); 02121, м. Київ, вулиця Світла, 6; р/р: 31250303108834; банк ГУ ДКСУ в м. Києві; ЄДРПОУ: 14321955; МФО: 820019; Свідоцтво платника ПДВ № 100100460; ІПН: 143219526586.

Станом на 15.04.2014 року надійшло **2 552 433, 01 грн.**
На даний момент кошти не розподілялися.

ФОТОФАКТ

Сьогодні

Наш читач в Facebook Михайло Гудзера прислав фото оскверненого пам'ятного знака в Криму. Замість синьо-жовтого прикордонного стовпа — там з'явився нестандартний біло-червоно-синій стовп. Нагадаємо, пам'ятний знак був відкритий в Сімферополі 28 травня минулого року з нагоди 95-річчя з часу створення Прикордонних військ та освячений.

Травень 2013-го

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

ПРИКОРДОННИК
УКРАЇНИ

Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Головний редактор
Олег БОЙКО
Заступник
головного редактора
Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ
Черговий
по номеру
Василь КЛИМЕНКО

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15
Програму телебачення та сканворд надано ТОВ «Мега-Поліграф»
Замовлення: 34871
Наклад: 7200 прим.

З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації — рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
02099, м. Київ,
вул. Ялтінська, 11

Тел./факс:
566-43-30 (багатоканальний)
239-85-73, 239-85-77

E-mail: redactor@pvu.gov.ua
kordo@ukr.net

Видається
з липня 1943 року